

***PLANI LOKAL I VEPRIMIT PËR BARAZI,
PËRFSHIRJE DHE PJESËMARRJEN E
ROMËVE DHE EGJIPTIANËVE
NË BASHKINË LEZHË
(2025-2030)***

Ky plan është hartuar nga organizata Drejtësi Sociale me mbështetjen e Bashkisë Lezhë dhe në bashkëpunim të ngushtë me Drejtorinë e Shërbimit dhe Kujdesit Social, Lezhë në kuadër të projektit ``Promovimi dhe realizimi i të drejtave të romëve në Kosovë dhe Shqipëri`` implementuar me mbështetjen e Karl Kübel Stiftung für Kind und Familie (KKS) dhe Ministrisë Federale për Bashkëpunim dhe Zhvillim Ekonomik (BMZ). Përmbajtja e këtij botimi është përgjegjësi e vetme e organizatës Drejtësi Sociale dhe nuk mund të reflektojë në asnjë mënyrë pikëpamjet e Karl Kübel Stiftung apo Ministrisë Federale për Bashkëpunim dhe Zhvillim.

Eksperte:

Sulltana Aliaj-Pedagoge, Universiteti i Tiranës

Tabela e Përmbajtjes

DY FJALË PËR PROCESIN DHE AKTORËT KONTRIBUES NË HARTIMIN E PLANIT

HYRJE

RËNDËSIA E ZHVILLIMIT TË PLANIT

PARIMET KU MBËSHTETET PLANI

KUADRI LIGJOR DHE POLITIK

METODOLOGJIA PËR HARTIMIN E PLANIT LOKAL TË VEPRIMIT PËR BARAZI, PËRFSHIRJE DHE PJESËMARRJEN E ROMËVE DHE EGJIPTIANËVE NË BASHKINË LEZHË (2025-2030)

PROFILI I BASHKISË LEZHË

KOMUNITETI ROM DHE EGJIPTIAN NË BASHKINË LEZHË

FUSHAT KRYESORE TË PLANIT

Arsimimi

Mbrojtja Sociale

Punësimi dhe aftësimi profesional

Strehimi dhe infrastruktura

Shëndetësia

PRAKTIKA POZITIVE

VIZIONI DHE OBJEKTIVAT E PLANIT

MATRICA E PLANIT TË MASAVE: PLANI VENDOR PËR BARAZI, PËRFSHIRJE DHE PJESËMARRJE TË ROMËVE DHE EGJIPTIANËVE 2025-2030, BASHKIA LEZHË

REFERENCA

Dy fjalë për procesin dhe aktorët kontribues në hartimin e Planit

Hartimi i Planit Lokal të Veprimit për Barazi, Përfshirje dhe Pjesëmarrjen e Romëve dhe Egjiptianëve në Bashkinë Lezhë për periudhën 2025–2030 paraqet një hap të rëndësishëm drejt garantimit të të drejtave të barabarta, përmirësimit të aksesit në shërbime dhe fuqizimit të pjesëmarrjes qytetare të komuniteteve rome dhe egjiptiane në nivel vendor. Ky plan bazohet në parimet e gjithëpërfshirjes, bashkëpunimit ndërinstytucional dhe pjesëmarrjes aktive të vetë komuniteteve si aktorë të ndryshimit.

Në këtë kuadër, falënderojmë në mënyrë të veçantë **Bashkinë Lezhë** për angazhimin e saj institucional dhe politik në drejtim të hartimit të këtij dokumenti strategjik. Nënshkrimi i marrëveshjes së bashkëpunimit mes Qendrës Drejtësi Sociale dhe Bashkisë Lezhë ka qenë jo vetëm hapi i parë i këtij procesi, por edhe një nga treguesit e gadishmërisë për ndërmarrjen e politikave në nivel lokal, për të siguruar mundësi të barabarta për të gjithë qytetarët.

Ky plan është hartuar falë partneritetit të ngushtë me **Drejtorinë e Shërbimit dhe Kujdesit Social**, struktura që ka udhëhequr dhe ka koordinuar përpjekjet për të përfshirë dimensionin social në mënyrë të integruar.

Një rol kyç dhe shumë të rëndësishëm ka luajtur **Zyra Vendore e Arsimit Parauniversitar Lezhë** duke kontribuar në përfshirjen e masave konkrete për të luftuar braktisjen shkollore, diskriminimin dhe për të nxitur arsimimin gjithëpërfshirës dhe të ndjeshëm ndaj diversitetit kulturor

Gjithashtu, vlerësojmë mbështetjen e **Njësisë Vendore të Kujdesit Shëndetësor** në Lezhë, që kanë mundësuar adresimin e çështjeve prioritare në fushën e shëndetit, me fokus te qasja e barabartë dhe cilësia e shërbimeve. Shprehim mirënjohjen për **Drejtorinë Rajonale e Punësimit, Lezhë**, për vënien në dispozicion të burimeve dhe instrumenteve të punësimit aktiv, që synojnë integrimin ekonomik të anëtarëve të komuniteteve rome dhe egjiptiane.

Së fundmi, falënderojmë **përfaqësuesit e pakicave rome dhe egjiptiane**, të cilët kanë sjellë zërin dhe përvojat e komuniteteve në procesin e hartimit, duke siguruar që plani të jetë sa më i lidhur me

realitetin dhe nevojat konkrete në terren. Ky Plan Lokal përfaqëson jo vetëm një dokument strategjik, por një angazhim të përbashkët për një shoqëri më të drejtë, më gjithëpërfshirëse dhe më të ndjeshme ndaj diversitetit

HYRJE

Plani Lokal i Veprimit për Barazi, Përfshirje dhe Pjesëmarrjen e Romëve dhe Egjiptianëve në Bashkinë Lezhë (2025-2030) është një dokument që përfaqëson një hap thelbësor për përmirësimin e kushteve socialeekonomike dhe kulturore të komuniteteve romë dhe egjiptiane në Bashkinë Lezhë. Ky Plan vjen pas një periudhe të gjatë mungese të planeve të dedikuara, duke qenë se dokumenti i fundit strategjik i kësaj natyre ka qenë Plani Vendor 2013-2015. Nevoja për një plan të përditësuar dhe të strukturuar për të adresuar sfidat e përhershme të këtyre komuniteteve është shumë e rëndësishme për gjithëpërfshirjen dhe integrimin, si dhe është tregues i gadishmërisë së strukturave lokale për të ofrur shërbime cilësore dhe të barabarta për të gjithë individët.

Plani bazohet në parimet dhe objektivat e Planit Kombëtar të Veprimit për Barazi, Përfshirje dhe Pjesëmarrjen e Romëve dhe Egjiptianëve në Republikën e Shqipërisë (2021-2025), duke qenë kështu në të njëjtën linjë me politikat kombëtare dhe ndërkombëtare për të drejtat e njeriut dhe përfshirjen sociale. Kjo qasje i jep dokumentit një dimension strategjik të gjerë, që synon jo vetëm zgjidhjen e problemeve imediate, por edhe krijimin e mundësive të qëndrueshme për zhvillimin e këtyre komuniteteve.

Plani Lokal i Veprimit do të fokusohet në këto fusha kryesore:

1. **Arsimi dhe trashëgimia kulturore** – Përmirësimi i qasjes dhe cilësisë së arsimit për fëmijët e komunitetit rom dhe egjiptian, si dhe promovimi i trashëgimisë kulturore.
2. **Punësimi dhe mbrojtja sociale** – Rritja e mundësive të punësimit dhe forcimi i shërbimeve sociale.
3. **Strehimi dhe infrastruktura** – Sigurimi i strehimit të përshtatshëm dhe përmirësimi i kushteve infrastrukturore.
4. **Shëndetësia** – Garantimi i qasjes së barabartë në shërbimet shëndetësore.

5. Përfshirja sociale dhe mundësitë e barabarta – Promovimi i pjesëmarrjes aktive në jetën publike dhe sociale.

Rëndësia e këtij plani qëndron në rolin e tij si një udhërrëfyes për vendimmarrësit lokalë dhe partnerët strategjikë për të adresuar barrierat e pabarazisë dhe për të krijuar një mjedis gjithëpërfshirës ku të gjithë qytetarët e Bashkisë Lezhë të kenë mundësi të barabarta në të gjitha fushat e lartpërmendura. Plani do të shërbejë si një platformë për forcimin e bashkëpunimit mes institucioneve, organizatave të shoqërisë civile dhe komuniteteve, duke kontribuar në përmbushjen e objektivave kombëtare dhe ndërkombëtare për barazinë dhe të drejtat e njeriut. Nëpërmjet zbatimit të këtij plani, Bashkia Lezhë do të tregojë edhe njëherë angazhimin e saj për një shoqëri më të drejtë dhe më gjithëpërfshirëse, duke kontribuar kështu në stabilitetin social dhe zhvillimin e qëndrueshëm.

RËNDËSIA E ZHVILLIMIT TË PLANIT

Strukturat qeverisëse, në të gjitha nivelet duhet të synojë që çdo qytetar, pavarësisht përkatësisë, të ketë mundësi të barabarta dhe të përfitojë nga rezultatet e një administrate gjithëpërfshirëse dhe zhvillimit të qëndrueshëm. Pamjaftueshmëria e burimeve njerëzore, ekspertizës, infrastrukturës, teknologjisë, burimeve financiare etj, mund të paraqesin pengesa për arritjen e një qeverisjeje efektive, zhvillim dhe mundësi të barabarta. Këto sfida shpesh janë më të dukshme në nivelin lokal. Situata bëhet edhe më e komplikuar kur problemet e burimeve kufizohen nga çështje të decentralizimit dhe reformave (Reforma Administrative dhe Territoriale) që kanë ndodhur në vitet e fundit në vendin tonë.

Për këtë arsye, është e rëndësishme të punohet për përmirësimin e vazhdueshëm të menaxhimit të burimeve lokale, forcimin e planifikimit dhe menaxhimit strategjik, rritjen e kapaciteteve të administratës së pushtetit vendor, si dhe përmirësimin e cilësisë së shërbimeve publike. Rritja e angazhimit qytetar në proceset vendimmarrëse dhe monitorimi i zbatimit të politikave dhe programeve në nivel vendor janë gjithashtu kritike, duke u bazuar në parimin e mosdiskriminimit dhe pjesëmarrjes aktive.

Për këtë arsye, Planet Lokale janë instrumenta kyçe për arritjen e efektivitetit të qeverisjes në nivel lokal janë planet e zhvillimit vendor. Këto plane shërbejnë si udhëzues për bashkitë në përmirësimin e aspekteve të qeverisjes lokale dhe zbatimin e politikave zhvillimore, duke u mbështetur në një vlerësim të detajuar të nevojave dhe krijimin e strategjive specifike të ndërhyrjes. Planet Lokale lehtësojnë shpërndarjen prioritare të burimeve dhe ndihmojnë në identifikimin e hendekut financiar, duke mundësuar përfshirjen e aktorëve dhe donatorëve të tjerë për mbështetje në projekte zhvillimi.

Në këtë kontekst, hartimi dhe zbatimi i Planit vendor specifik për pakicat rome dhe egjiptiane është konsideruar si shumë i rëndësishëm angazhohet për krijimin dhe zbatimin e një plani dimension të ri përpjekjeve për integrimin dhe mbështetje më efektive për këto grupe vulnerabël, duke kontribuar kështu në krijimin e një shoqërie më gjithëpërfshirëse dhe më të drejtë.

Ky Plan shkon në të njëjtën linjë me deklaratën e Partnerëve të Ballkanit Perëndimor për Integrimin e Romëve në Procesin e Zgjerimit të Bashkimit Evropian, ku Shqipëria ka shprehur angazhimin e saj për të vazhduar dhe intensifikuar përpjekjet për të arritur barazi të plotë dhe integrimin e romëve. Kjo do të realizohet veçanërisht përmes zbatimit dhe monitorimit të konkluzioneve të përbashkëta të aktiviteteve, duke u fokusuar në sektorët kyç si Punësimi, Strehimi, Arsimi, Shëndetësia, Regjistrimi Civil, Mbrojtja Sociale dhe Mos-Diskriminimi.

Shqipëria është angazhuar gjithashtu për zhvillimin, miratimin dhe zbatimin e standardeve rajonale mbi buxhetimin publik në lidhje me integrimin e romëve dhe egjiptianëve. Kjo përfshin rritjen e buxhetit publik, si në nivel qendror ashtu edhe vendor, për politikat që synojnë integrimin e këtyre komuniteteve. Një aspekt i rëndësishëm i këtij angazhimi është krijimi i kanaleve dhe mekanizmave zyrtare që lejojnë përfshirjen aktive të qeverisjes vendore dhe komunitetit rom në proceset e formulimit të politikave, vendimmarrjes, zbatimit dhe monitorimit të iniciativave për arritjen e objektivave të kësaj deklarate.

Për këtë arsye, ky Plan është thelbësor për të siguruar që komunitetet rome dhe egjiptiane të ketë një rol aktiv në proceset që ndikojnë në jetën e tyre, duke garantuar kështu një qasje gjithëpërfshirëse dhe efektive ndaj integritit dhe barazisë.

PARIMET KU MBËSHKETETET PLANI

Plani Lokal i Veprimit për Barazi, Përfshirje dhe Pjesëmarrjen e romëve dhe egjiptianëve në Bashkinë Lezhë (2025-2030) është i bazuar në disa parime të rëndësishme, që synojnë të promovojnë barazinë, përfshirjen sociale dhe respektimin e të drejtave të njeriut për komunitetet rome dhe egjiptiane.

☐ Parimi i barazisë dhe i mos-diskriminimit të padrejtë

Ky është një parim i cili ka baza të qarta kushtetuese (neni 18), sipas të cilave organi legjislativ detyrohet që në veprimtarinë e vet ligjvënëse të orientohet nga realizimi i mundësive të barabarta, për përmbushjen e të drejtave për të gjitha subjektet. Sipas parimit të barazisë, të gjitha qeniet njerëzore janë të barabarta në dinjitet dhe të drejta. Askush nuk duhet privilegjuar apo diskriminuar për shkak të gjinisë, racës, fesë etnisë, gjuhës, bindjeve politike fetare a filozofike, gjendjes ekonomike, arsimore, sociale, etj. Barazia dhe mosdiskriminimi janë në themel të të gjithë standardeve ndërkombëtare dhe legjislationit vendas lidhur me pakicat dhe grupe të tjera në pozita jo të favorshme. Këto standarde gjithashtu inkurarojnë shtetet për të promovuar zhvillimin e kushteve bazë për t'u mundësuar të gjithëve të përfitojnë nga mundësitë e barabarta për arsimim, punësim, strehim dhe kujdes shëndetësor. Kjo gjithashtu përfshin mundësinë e shteteve për të ndërmarrë dhe zbatuar veprime pozitive (parimi i diskriminimit pozitiv), për të marrë masa të posaçme favorizuese dhe për të ofruar mundësi të posaçme të trajtimit ose mbështetjes ndaj individëve, kategorive ose grupeve, kur ekzistojnë kushte të arsyeshme dhe objektive.

☐ Parimi i integritetit social

Një tjetër parim i rëndësishëm i Planit është ai i përfshirjes sociale të popullatës rome dhe egjiptiane. Pavarësisht përpjekjeve të bëra në vitet e fundit, kjo kategori e popullsisë përfaqëson akoma një nga kategoritë më të pafavorizuara, duke u prekur kështu drejtëpërdrejtë nga procesi i përjashtimit social. Në këto kushte, është e rëndësishme të rriten përpjekjet për të promovuar aksesin në punësim dhe në të gjitha burimet, të drejtat, të mirat dhe shërbimet në favor të popullatës rome dhe egjiptiane që përjetojnë përjashtimin social apo janë të ekspozuar ndaj këtij fenomeni. Mbi bazën e këtij parimi,

plani synon të ulë dhe parandalojë rrezikun e përjashtimit social, duke vepruar në favor të individëve dhe familjeve më të rrezikuara romë dhe egjiptiane, si dhe duke aktivizuar dhe lehtësuar pjesëmarrjen e të gjithë aktorëve të interesuar.

☐ Parimi i qytetarisë dhe i pjesëmarrjes

Dinjiteti dhe drejtësia janë dy nga themelet mbi të cilat duhet të veprojnë institucionet dhe shoqëria civile me qëllim për të promovuar ushtrimin e plotë të të drejtave nga të gjithë individët. Mbrojtja e të drejtave qytetare të popullsisë romë dhe egjiptiane në Shqipëri, përfshin domosdoshmërisht përmirësimin e imazhit të tyre publik dhe njohjen e kontributit pozitiv të kulturës së tyre ndaj shoqërisë shqiptare. Ndërsa ka patur përpjekje të shumta dhe të ndryshme nga institucionet dhe organizatat jo fitimprurëse për të përmirësuar imazhin publik të popullsisë romë dhe egjiptiane, ka akoma përceptime negative nga grupe të ndryshme të shoqërisë të cilat çojnë në situata diskriminuese për këto grupe. Me qëllim që të garantohet ushtrimi i të drejtave të qytetarisë dhe për t'i bërë anëtarët e komuniteteve romë dhe egjiptian të ndjehen të realizuar në jetën e tyre të përditshme, është absolutisht thelbësore që organet publike dhe private t'u lehtësojnë aksesin dhe t'i inkurajojnë të marrin pjesë në të gjitha fushat e jetës publike, politike dhe sociale. Pjesëmarrja duhet të ushtrohet në të gjitha nivelet që nënkupton qoftë përfaqësimin në nivele qeverisëse, qoftë atë në nivele të pjesëmarrjes aktive në jetën e përditshme. Është gjithashtu e nevojshme të inkurajohet pjesëmarrja e anëtarëve të grupeve më të përjashtuara, të cilët kanë akoma shumë për të bërë për të arritur ushtrimin efektiv të të drejtave të tyre si qytetarë të shtetit shqiptar.

☐ Parimi i decentralizimit

Një nga parimet bazë për qeverisjen vendore, në Shqipëri dhe në vende të tjera me traditë demokratike të shtetit është parimi i decentralizimit të pushtetit. Ky parim qëndron në themel të organizimit dhe funksionimit të qeverisjes vendore. Ai ushtrohet nëpërmjet parimit kushtetues të autonomisë vendore dhe kushtëzon ekzistencën e një pushteti vetëqeverisës vendor, sipas koncepteve të përparuara të organizimit të shtetit demokratik. Mënyra e organizimit dhe e funksionimit të qeverisjes vendore si dhe raporti që ajo ka me pushtetin qendror varen nga kuptimi kushtetues dhe ligjor që i jepet decentralizimit të pushtetit, autonomisë vendore dhe vetëqeverisjes. Në këtë kuadër, ky dokument bazuar në parimin e decentralizimit politik synon t'u japë anëtarëve të komuniteteve romë dhe egjiptian,

si dhe përfaqësuesve të zgjedhur, më shumë pushtet në procesin e vendimmarrjes. Hartimi i këtij plani veprimi është mbështetur në parimin e decentralizimit politik, administrativ dhe fiskal.

□ Parimi i “masave të veçanta” që nuk diskriminojnë mazhorancën

‘Masat e veçanta’ për pakicat apo grupe të tjera etnike – gjuhësore nuk duhet të diskriminojnë pjesën tjetër të popullsisë. Arritja e barazisë substanciale mund të kërkojë marrjen e masave të veçanta dhe të tilla masa nuk duhet të konsiderohen si diskriminuese. Konventa Kuadër për Mbrojtjen e Pakicave Kombëtare (neni 4), ndalon në mënyrë të veçantë diskriminimin e bazuar mbi përkatësinë në një pakicë kombëtare dhe sanksionon se marrja e masave plotësuese dhe të përshtatshme mund të kërkojë për të promovuar barazinë e plotë dhe efektive midis personave që i përkasin pakicave dhe atyre që i përkasin shumicës së popullsisë. Të tilla masa nevojiten të jenë në përputhje të plotë me parimin e proporcionalitetit me qëllim që të mos konsiderohen diskriminuese ndaj pjesës tjetër të shoqërisë, përderisa ato përmbushin kushte të caktuara (diskriminimi pozitiv) dhe shërbejnë për të balancuar sjelljet diskriminuese.

Bazuar në këto parime, i gjithë Plani është konceptuar duke përfshirë komponentët si mëposhtë:

- Hartimi i politikave efektive dhe jo-diskriminuese – Objektivat e përfshira në Plan kanë si qëllim integrimin e romëve dhe egjiptianëve, si vlera themelore të Republikës së Shqipërisë dhe Bashkimit Evropian, përfshirë të drejtat e njeriut, mundësitë e barabarta dhe zhvillimin ekonomik.
- Qasje e synuar për çështje specifike – Plani i Veprimit propozon strategji të veçanta për të adresuar situatat emergjente që nuk mund të zgjidhen me burime të zakonshme.
- Promovimi dhe nxitja e integritetit social– Aktivitetet e Planit synojnë të inkurajojnë përfshirjen e pakicave romë dhe egjiptiane në shoqëri.
- Respekti për dallimet dhe promovimi i diversitetit– Plani njeh dhe respekton dallimet që ka komuniteti Rom dhe Egjiptian, edhe mes vete këtyre dy grupeve.
- Angazhimi i romëve dhe egjiptianëve – Plani ka përfshirë mekanizma që lejojnë angazhimin e pakicave romë dhe egjiptiane në proceset e hartimit, zbatimit dhe monitorimit të politikave publike.

- Nxitja e bashkëpunimit midis aktorëve– Zbatimi i Planit mbështetet në parimin e bashkëpunimit mes qeverisjes qendrore, rajonale dhe vendore, organizatave ndërkombëtare dhe veçanërisht vetë komuniteteve.
- Promovimi i lidhjeve ndërsektoriale – Plani trajton nevojat në fusha kyçe si arsimi, dialogu ndërkulturor, shëndetësia, strehimi, punësimi, mbrojtja sociale, regjistrimi civil dhe aksesin në drejtësi, me qëllim nxitjen e integritetit gjithëpërfshirës.
- Politika të bazuar në evidenca – Plani ka përcaktuar tregues të qartë për matjen e progresit, si dhe udhëzon mbledhjen e të dhënave periodike për të monitoruar aktivitetet e përfshirjes së romëve dhe egjiptianëve.
- Ndërgjegjësimi mbi dimensionin gjinor – Plani nënvizon se gratë rome dhe egjiptiane janë më të prirura ndaj përjashtimit dhe diskriminimit gjinor, por gjithashtu thekson se ato luajnë një rol kyç në promovimin e integritetit.
- Angazhimi i shoqërisë civile– Bashkëpunimi me organizatat e shoqërisë civile, partnerët e tjerë dhe vetë komunitetet rome është thelbësor për realizimin e suksesshëm të Planit. Këta aktorë kanë kontribuar aktivisht në hartimin e tij dhe do të angazhohen në zbatim, monitorim dhe vlerësim.
- Buxhetimi për zbatimin – Bashkia Lezhë ka identifikuar burimet financiare për zbatimin e aktiviteteve. Në rastet kur është e nevojshme financimi shtesë, bashkia ka përcaktuar nevojat financiare ku mund të kërkohet ndihmë nga donatorët.

KUADRI LIGJOR DHE POLITIK

Hartimi i Planit përputhet me kuadrin ligjor dhe politik kombëtar dhe ndërkombëtar që garanton dhe detyron respektimin e të drejtave të pakicave kombëtare, si dhe siguron mundësi të barabarta për të gjithë qytetarët, pavarësisht përkatësive të tyre.

Shqipëria ka ndërmarrë një sërë masash legislative, strategjike dhe politike për përmirësimin e kushteve të komuniteteve rom dhe egjiptian, duke mbuluar fusha si arsimi, punësimi, strehimi, shëndetësia dhe përfshirja sociale. Në Shqipëri, respektimi i të drejtave të pakicave është i garantuar nga dokumenti themeltar, Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, dhe forcohet përmes konventave ndërkombëtare që janë ratifikuar nga vendi ynë, si dhe nga ligjet dhe aktet nënligjore. **Strategjia Kombëtare për Përfshirjen e Romëve dhe Egjiptianëve në Republikën e Shqipërisë 2021-2025** është dokumenti kyç që përcakton prioritetet për arritjen e barazisë dhe përfshirjes sociale, duke u fokusuar në eliminimin e diskriminimit dhe fuqizimin e këtyre komuniteteve në jetën publike dhe ekonomike. Ky dokument politik përcakton se deri në fund të vitit 2025: i) rreth 60% e punëkërkesve romë dhe egjiptianë do të jenë të punësuar ose do të marrin pjesë në Programet e Nxitjes së Punësimit; ii) do të ketë së paku 300 romë dhe egjiptianë që do të kenë marrë mbështetje financiare dhe do të jenë integruar në ekonominë formale; iii) rreth 70% e romëve dhe egjiptianëve që marrin asistencën sociale do të dalin nga skema e mbështetjes dhe do të riintegrohen në tregun e punës. Plani Kombëtar gjithashtu i kushton vëmendje specifike çështjeve të racizmit ndaj romëve dhe egjiptianëve duke parashikuar aktivitete dhe objektiva konkrete në fushën e antixhopsizmit. Strategjia pason nismat si **Dekada e Përfshirjes së Romëve (2005-2015)** dhe **Plani Kombëtar i Veprimit për Romët 2016-2020**, të cilët krijuan një bazë për zbatimin e politikave ndërsektoriale.

Për arritjen e rezultateve që qëndrojnë në linjë me Planin Kombëtar, është thelbësore një bashkëpunim efektiv midis nivelit qendror dhe atij vendor. Në këtë kontekst, bashkitë duhet të intensifikojnë përpjekjet për mbështetje ndaj pakicave romë dhe egjiptiane në territorin e tyre, si edhe duhet të forcojnë kapacitetet për mbledhjen e informacionit në nivel lokal për t'u përdorur në politikëbërje dhe vendimmarrje. Për këtë arsye, hartimi i Planit Lokal të bashkisë Lezhë është një përforcues i arritjes së rezultateve të Planit Kombëtar, dokumentimit të praktikave pozitive, si dhe identifikimin e ndërhyrjeve të vazhdueshme.

Në nivel legjislativ, **Ligji Nr. 10/2012 "Për mbrojtjen nga diskriminimi"** garanton të drejta të barabarta dhe mbrojtje nga çdo formë diskriminimi në të gjitha fushat e jetës. Gjithashtu, **Ligji Nr. 96/2017 "Për pakicat kombëtare në Republikën e Shqipërisë"** njohu komunitetet rom dhe egjiptian si pakica kombëtare, duke u garantuar atyre të drejtën për të ruajtur kulturën, gjuhën dhe traditat. Shqipëria është angazhuar gjithashtu përmes **Konventës Kuadër për Mbrojtjen e Pakicave Kombëtare të Këshillit të Evropës**, e ratifikuar në vitin 2000, dhe është pjesë e **Deklaratës së Poznanit (2019)** në kuadër të Procesit të Berlinit, ku janë përcaktuar objektiva të qarta për integrimin e romëve në Ballkanin Perëndimor.

Në fushën e arsimit, janë zbatuar masa si **Plani i Veprimit për Arsimin 2016-2020**, i cili synoi të përmirësonte qasjen në arsim dhe të reduktonte braktisjen shkollore ndër romët dhe egjiptianët. Kjo ka përfshirë mbështetje financiare për tekstet shkollore, transportin falas dhe programe për rritjen e pjesëmarrjes së fëmijëve rom dhe egjiptian në arsimin parauniversitar.

Në sektorin e punësimit, Shqipëria ka zbatuar politika të orientuara drejt trajnimit profesional dhe nxitjes së punësimit, si përmes **Programeve të Nxitjes së Punësimit, Subvencionimit të Pagave dhe Trajnimit në Punë**, në kuadër të **Strategjisë për Zhvillimin e Sektorit Social 2016-2020**. Këto masa janë shoqëruar me fushata ndërgjegjësimi për përmirësimin e aksesit të romëve dhe egjiptianëve në tregun e punës.

Në fushën e strehimit dhe infrastrukturës, janë hartuar dhe zbatuar projekte për përmirësimin e kushteve të banimit për këto komunitete. **Plani Kombëtar për Strehimin 2021-2030** përfshin masa specifike për të siguruar qasje të barabartë në shërbime dhe për të përmirësuar infrastrukturën e lagjeve të banuara kryesisht nga romët dhe egjiptianët.

Shëndetësia është një tjetër fushë ku janë marrë masa specifike. Programe si **Kartat Shëndetësore Falas dhe Ekipet e Shëndetit në Komunitet** kanë synuar të përmirësojnë qasjen në shërbime bazë shëndetësore, veçanërisht për grupet më të marginalizuara.

Shqipëria ka ratifikuar gjithashtu konventa ndërkombëtare si Deklarata Universale e të Drejtave të Njeriut (1948), Konventën Ndërkombëtare mbi të Drejtat Civile dhe Politike (1966), Konventën Ndërkombëtare për Eliminimin e Diskriminimit ndaj Grave (1980), dhe Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut, që forcojnë angazhimin për respektimin e të drejtave të njeriut. Angazhimi i vendit

tonë për integrimin e romëve dhe egjiptianëve është gjithashtu evident në procesin e saj të integrimit evropian, ku janë krijuar kushte më të mira për mbështetje dhe përfshirje sociale. Këto nisma ligjore dhe politike janë një reflektim i përpjekjeve të vazhdueshme për të adresuar sfidat që këto komunitete hasin në jetën e përditshme dhe janë marrë si baza të rëndësishme përgjatë hartimit të Planit.

METODOLOGJIA PËR HARTIMIN E PLANIT LOKAL TË VEPRIMIT PËR BARAZI, PËRFSHIRJE DHE PJEËMARRJEN E ROMËVE DHE EGJIPTIANËVE NË BASHKINË LEZHË (2025-2030)

Për hartimin e Planit ne Bashkinë Lezhë, është përdorur një metodologji gjithëpërfshirëse dhe e bazuar në të dhëna, duke siguruar përfshirjen aktive të komunitetit rom dhe egjiptian, institucioneve lokale, shoqërisë civile dhe aktorëve të tjerë të interesuar. Hartimi i Planit është karakterizuar nga ndjekja e hapave të një procesi konsultativ dhe gjithëpërfshirës.

Hartimi i Planit është realizuar bazuar mbi një analizë të detajuar të të dhënave sasiore dhe cilësore, duke përfshirë informacion primar dhe sekondar, të mbledhura në bashkinë Lezhë. Metodologjia e përdorur për kërkimin ka përfshirë përdorimin e një sërë strategjis, si fokus grupe me komunitetet rome dhe egjiptiane; intervista gjysmë të strukturuar me aktorë kryesorë dhe drejtues formalë e jo-formalë në këto komunitete; të dhëna statistikore dhe publikime, si dhe fokus grupe me palë të interesit.

Mbledhja e të dhënave është realizuar përmes punës në terren nga ekspertët dhe përfaqësuesit e organizatës Drejtësi Sociale duke u bazuar në takime direkte me komunitetet rome dhe egjiptiane (në takime individuale ose fokus grupe), si dhe në biseda me aktorë nga strukturat shtetërore dhe jo-shtetërore në nivel lokal. Një kontribut të rëndësishëm në këtë proces ka dhënë grupi i punës, i formuar nga aktorë të ndryshëm lokalë pranë Bashkisë Lezhë, që ka asistuar, lehtësuar dhe koordinuar të gjitha hapat e procesit të hartimit të Planit.

Formimi i këtij grupi ka ndihmuar në krijimin e një ambienti ndëraktiv gjatë gjithë procesit, duke lejuar diskutime të vazhdueshme, shkëmbim idesh dhe opinionesh bazuar në përvojat konkrete dhe sfidat e hasura gjatë punës me pakicat rome dhe egjiptiane. Gjatë këtyre takimeve, anëtarët e grupit dhanë kontributin e tyre lidhur me analizën e situatës dhe nevojave të komunitetit Rom dhe Egjiptian në Lezhë, si edhe ofruan ide dhe rekomandime konkrete për ndërhyrjet që duhen përfshirë në këtë dokument.

Plani është konsultuar me një sërë përfaqësues të strukturave të ndryshme, si:

-Bashkia Lezhë

-Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social

-Shërbimi i Kujdesit Shëndetësor dhe Vlerësimit të Cilësisë , Njësia Vendore e Kujdesit Shëndetësor

-Zyra Vendore e Arsimit Parauniversitar Lezhë, Drejtoria Rajonale e Arsimit Parauniversitar

-Drejtoria Rajonale e Punësimit, Lezhë

-Përfaqësues të zgjedhur nga pakicat rom dhe egjiptiane

Çdo fushë e identifikuar është trajtuar me kujdes duke specifikuar aktivitete konkrete, indikatorët, aktorët përgjegjës, mbështetjen e nevojshme si dhe buxhetin e parashikuar, duke identifikuar burimet financiare potenciale nga pushteti qendror, lokal ose donatorët.

Në vijim, po përshkruajmë me detaje disa nga fazat e kryesore të realizimit të Planit:

1. Analiza fillestare dhe mbledhja e të dhënave

- U krye analiza e situatës për të identifikuar nevojat dhe sfidat e komunitetit rom dhe egjiptian në Bashkinë Lezhë
- U përdorën burimet ekzistuese si statistikat e bashkisë, raportet kombëtare dhe ndërkombëtare, si dhe të dhënat nga organizatat lokale dhe kombëtare.
- U realizuan intervista dhe fokus grupe me përfaqësues të institucioneve lokale, liderë komunitarë dhe ekspertë të fushave të arsimit, punësimit, strehimit, shëndetësisë dhe përfshirjes sociale.

2. Përfshirja e komunitetit dhe palëve të interesuara

- U organizuan tryeza të rrumbullakëta me përfaqësues të komunitetit rom dhe egjiptian për të marrë mendime dhe rekomandime të drejtpërdrejta.
- U krijuan grupe pune që përfshinin përfaqësues të bashkisë, institucioneve lokale, shoqërisë civile dhe komunitetit.

- U realizuan dëgjesa publike për të diskutuar prioritetet dhe për të siguruar përfshirjen e komunitetit rom dhe egjiptian në vendimmarrje.

3. Përcaktimi i objektivave dhe prioritetëve strategjike

- U identifikuan fushat kryesore të ndërhyrjes duke u bazuar në prioritetet kombëtare dhe nevojat lokale.
- U përcaktuan objektiva të matshëm dhe afate kohore specifike për zbatimin e planit.

4. Zhvillimi i draftit të planit

- U hartua drafti fillestar i planit duke integruar të dhënat e mbledhura dhe rekomandimet nga tryezat e rrumbullakëta dhe dëgjesat publike.
- U siguroa që drafti përfshinte parime si barazia gjinore, mosdiskriminimi, përfshirja sociale dhe aksesimi i barabartë në shërbime.

5. Rishikimi dhe konsultimi publik

- U organizua një cikël konsultimesh publike për të diskutuar draftin me komunitetin dhe aktorët e tjerë të interesuar.
- U përmirësua drafti bazuar në komentet dhe sugjerimet e marra gjatë procesit të konsultimit.

6. Aprovimi dhe publikimi i planit

- U dorëzua plani për miratim nga Këshilli Bashkiak Lezhë.
- U publikua dokumenti final dhe u shpërnda tek të gjithë aktorët e interesuar.

Metodologjia e hartimit të Planit është bazuar në parimet e mëposhtme, që kanë siguruar përdorimin e metodave efektive dhe gjithëpërfshirëse:

- **Qasja angazhuese:** Në të gjitha fazat e procesit është përfshirë aktivisht komunitetin rom dhe egjiptian

- **Qasja ndërsektorale:** Për të adresuar sfidat komplekse është promovuar bashkëpunimi mes aktorëve të ndryshëm
- **Qasja bazuar në të dhëna:** Me qëllim dokumentimin e nevojave reale, por edhe definimin e sakte të indikatorëve dhe treguesve të suksesit janë përdorur evidenca dhe statistika nga një sërë studimesh dhe dokumentash
- **Qasja bazuar në qëndrueshmëri:** Me qëllim për përmirësimin e kushteve të komunitetit janë sugjeruar strategji dhe aktivitete që ndikojnë në terma aftagjatë në përmirësimin e kushteve dhe cilësisë së jetës, në të gjitha sferat që Plani trajton.

PROFILI I BASHKISË LEZHË

Bashkia Lezhë është një nga 61 bashkitë e Republikës së Shqipërisë, e vendosur në veri-perëndim të vendit. Ajo përfshin qytetin e Lezhës dhe disa njësi administrative përfshirë Shëngjin, Shënkoll, Zejmen, Kallmet, Dajç, Blinisht, Balldre, Kolsh dhe Ungrej. Sipas regjistrimit të popullsisë në vitin 2023¹, qarku Lezhë ka një popullsi prej rreth 99,384 banorësh.

Lezha ka një histori të pasur dhe është e njohur për rëndësinë e saj historike dhe kulturore. Qyteti është i njohur për monumentet e tij arkeologjike dhe historike, duke përfshirë kalatë dhe vendet e tjera të rëndësishme që datojnë që nga periudha ilire. Pozita gjeografike e Lezhës, e cila ndodhet afër bregdetit të Adriatikut, e bën atë një destinacion tërheqës për turistët.

Aktualisht, bashkia Lezhë është drejtuar nga Kryetari Pjerin Ndreu, i cili ka theksuar rëndësinë e pjesëmarrjes qytetare në jetën sociale dhe ekonomike të qytetit. Bashkia angazhohet për zhvillimin e qëndrueshëm dhe përmirësimin e kushteve të jetesës për qytetarët e saj. Aktivitetet kulturore dhe festivale janë gjithashtu pjesë e jetës së përditshme në Lezhë, duke kontribuar në ruajtjen e traditave lokale dhe promovimin e kulturës. Për më shumë informacion rreth aktiviteteve dhe shërbimeve që ofron Bashkia Lezhë, mund të vizitoni faqen zyrtare të saj [lezha.gov.al](http://www.lezha.gov.al/).

Sipas të dhënave të Censit të Popullsisë dhe Banesave 2023, Bashkia Lezhë numëron **99,384 banorë**, të cilët përfaqësojnë një shpërndarje të ekuilibruar gjinore: **50% meshkuj dhe 50% femra**. Kjo

¹ <https://shqiptaria.com/uploads/ckeditor/667eb96647c4bcens-2023.pdf>

bashki mbulon një sipërfaqe të gjerë dhe ka një dendësi populsie prej **61.3 banorë për kilometër katror**, me individë që jetojnë pranë zonave urbane dhe rural.

Popullsia e Bashkisë Lezhë tregon një nivel të lartë të arsimimit relativ: **95.9% e personave mbi 15 vjeç kanë përfunduar ose ndjekin një nivel arsimor**. Gjithashtu, **55.3% e popullsisë janë të martuar**, duke nënvizuar një strukturë sociale tradicionale.

Në Bashkinë Lezhë gjenden gjithsej **30,573 njësi ekonomike familjare**, me një numër të konsiderueshëm banesash për qëllime banimi (**30,102 ndërtesa**) dhe **29,521 banesa të zakonshme të banuara**. Kjo tregon për një nivel të mirë zhvillimi të infrastrukturës së banimit, megjithëse ka hapësirë për përmirësime të mëtejshme në standardet e jetesës.

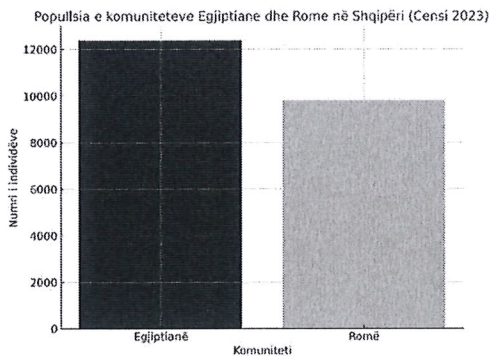
Zona përballlet me sfida ekonomike, veçanërisht në sektorin rural, ku mbështetja ekonomike mbetet e dominuar nga bujqësia dhe blegtoria. Turizmi është gjithashtu një burim i rëndësishëm i të ardhurave, veçanërisht në zonën bregdetare të Shëngjinit dhe në atraksionet historike si **Mauzoleumi i Gjergj Kastriotit Skënderbeut**.

Pavarësisht potencialeve, Bashkia Lezhë përballlet me disa sfida kryesore:

1. **Migracioni**: Si brenda vendit ashtu edhe jashtë tij, migracioni ka ndikuar në zvogëlimin e popullsisë aktive dhe strukturën familjare.
2. **Përmirësimi i aksesit në shërbime publike**: Infrastrukturat shëndetësore dhe arsimore në zonat rurale kërkojnë investime.
3. **Zhvillimi ekonomik lokal**: Nevoja për diversifikimin e ekonomisë përtej bujqësisë dhe promovimin e sipërmarrjes lokale.

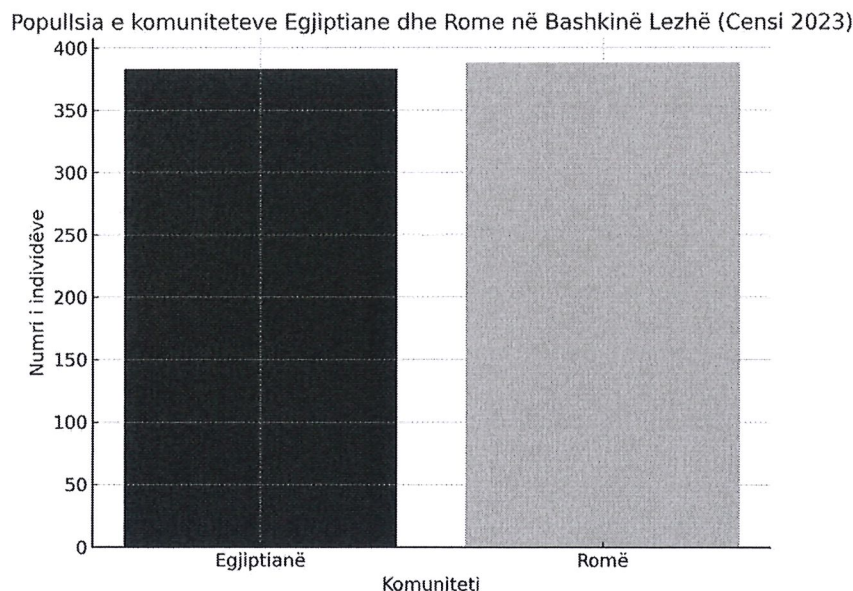
KOMUNITETI ROM DHE EGJIPTIAN NË BASHKINË LEZHË

Sipas të dhënave të publikuara nga INSTAT për Censurin e Popullsisë dhe Banesave të vitit 2023, në Shqipëri janë regjistruar 12,375 individë të komunitetit egjiptian dhe 9,813 të komunitetit rom.

Grafik përshkrues i Censurit 2023, ne lidhje me numrin e regjistruar të komunitetit Rom dhe Egjiptian

Sipas të dhënave nga Censi 2023, në Bashkinë Lezhë jetojnë **388 persona të përkatësisë etnike rome** dhe **383 persona të përkatësisë etnike egjiptiane**. Përsa i përket ndarjes gjinore, 192 meshkuj dhe 196 femra i përkasin komunitetit rom, kurse përsa i komunitetit egjiptian ndarja gjinore konsiston në 201 meshkuj dhe 182 femra. Të dy këto grupe përfaqësojnë një pjesë të rëndësishme të diversitetit etnik dhe kulturor të rajonit.

Komunitetet rom dhe egjiptian në qytetin e Lezhës është i përqendruar kryesisht vetëm në një lagje, pra rreth 90% e anëtarëve janë përqendruar në një lagje (lagjja “Skënderbeg”), ndërsa 10% prej tyre janë shpërndarë në lagje të tjera, përkatësisht lagjja “Besëlidhja”, lagjja “Spitali”, lagjja “Gurra” dhe lagjja “S.M.T”. Gjithashtu, një numër i konsiderueshëm i komunitetit Rom është i vendosur pranë Njesisë Administrative Shëngjin. E veçanta në qytetin e Lezhës është se të dy komunitetet rom dhe egjiptian, jetojnë së bashku në çdo lagje, ku bashkëjetesa nga njëra anë shërben si model ndërveprimi dhe nga tjetër është kthyer në vështirësi trajtimi dhe dallimi mes tyre si komunitete të ndara. Përpos lagjeve të përmendura, komuniteti rom dhe egjiptian jeton gjithashtu në fshtatin Rrile, pjesë e njësisë administrative Shënkoll.

Fakti që komuniteti rom ka qenë dhe vazhdon të jetë i përqendruar në një lagje, duke mos u transferuar vazhdimisht nga një vend në tjetrin, ka ndikuar që ky komunitet të trajtohet dhe vlerësohet në vazhdimësi si një faktor, një etni kulturore, herë më vete e herë bashkarisht komunitetit egjiptian. Kjo për faktin se anëtarët e njërit komunitet kanë qenë dhe vazhdojnë të jenë në harmoni të plotë me anëtarët e komunitetit tjetër. Për më tepër ata kanë krijuar marrëdhënie martesore ndërmjet tyre. Në Shqipëri statistikatat mbi komunitetet rom dhe egjiptian tregojnë se varfëria ekzistuese ka ardhur edhe si rezultat i përjashtimit social dhe diskriminimit. Kjo varfëri është shumëdimensionale dhe e vazhdueshme. Romët dhe egjiptianët në qytetin e Lezhës kanë të ardhura të pakta dhe vuajnë nga kushte të këqija jetese. Ata nuk kanë akses në shërbimet publike, nuk përfitojnë kujdes mjekësor dhe arsimim, kanë vështirësi ose mungesë akses në tregun e punës, në regjistrimin civil dhe në terma sigurie. Mungesa e strehimit dhe ujit të pijshëm konsiderohet problemi më i madh pas mungesës së ushqimit. Ata strehohen në shtëpi të mbipopulluara, ku mungojnë pajisjet elementare, kanalizimet dhe uji i pijshëm.

FUSHAT KRYESORE TË PLANIT

● Arsimimi

Komuniteti rom dhe egiptian në Shqipëri përballet me një sërë sfidash të rrënjësura në një kontekst historik të marginalizimit dhe përjashtimit shoqëror. Një nga çështjet më të dukshme është aksesimi i kufizuar në arsim cilësor. Fëmijët dhe të rinjtë romë dhe egiptianë shpesh rriten në mjedise që nuk nxisin progresin dhe përfshirjen akademike, duke u shoqëruar me norma të larta të braktisjes shkollore dhe, si rrjedhojë, kufizime në mundësitë e tyre të punësimit dhe zhvillimit ekonomik në të ardhmen.

Sipas PISA, rezultatet mesatare të Shqipërisë për vitin 2022 ishin më të ulëta krahasuar me vitin 2018 në matematikë, lexime dhe shkencë. Përkeqësimi i rezultateve në Shqipëri lidhej gjithashtu me dëmtimet e infrastrukturës shkollore nga tërmeti i vitit 2019, i cili ka ndërprerë mësimin për shumë nxënës, pandemia e COVID-19 dhe gjendja e dobët e infrastrukturës digjitale, e cila shkaktoi vështirësi për mësimin online. Për më tepër, nxënësit nga grupet socio-ekonomike të marginalizuara (si komunitetet Rome dhe Egjiptiane, migrantë) kanë gjashtë herë më shumë mundësi të kenë rezultate të ulëta në matematikë krahasuar me nxënësit e tjerë. Në lidhje me lëndë të tjera të lidhura me gjuhën, leximin dhe shkencën, mundësitë për performancë të ulët janë gjithashtu më shumë se pesë herë më të mëdha për nxënësit vulnerabël krahasuar me nxënësit që nuk iu përkasin grupeve të marginalizuara. Sipas rezultateve, Shqipëria nuk plotëson kriteret për përfshirje dhe drejtësi.

Pra, në aspektin e edukimit, fëmijët nga familjet me të ardhura të ulëta ose që bëjnë pjesë në grupe vulnerabël, si komunitetet Rom dhe Egjiptianë, nuk kanë mundësi të barabarta për të aksesuar institucionet arsimore, si dhe për përparimin e tyre akademik. (Rezultatet PISA, 2022) Distanca e largëta mes shkollës dhe shtëpisë, mungesa e stimuljeve për mësuesit për të punuar në zonat rurale, përfshirja e fëmijëve për të kontribuar në të ardhurat e familjes nëpërmjet punësimit, dhe martesat të hershme janë disa nga faktorët që kontribuojnë në këto pabarazi (Maghnouj et al., 2020). Përmirësimi dhe rritja e aksesit në edukim për Romët dhe Egjiptianët, është e rëndësishme për sigurimin e integritetit të tyre, krijimin e mundësive të reja dhe nxitjen e kohezionit shoqëror ndërmjet grupeve të ndryshme.

Në kuadër të hartimit Planit Vendor, janë marrë të dhëna të detajuara të lidhura me bashkinë Lezhë në lidhje me procesin e arsimimit të komunitetit Rom dhe Egjiptian. Këto të dhëna i përkojnë periudhes përgjatë viteve 2020-2024.

Të dhënat ofrojnë një pasqyrë mbi angazhimin arsimor të nxënësve romë dhe egjiptianë në Bashkinë Lezhë për vitin akademik 2020-2021. Analiza nxjerr në pah pabarazitë dhe mangësitë në aksesin në arsim dhe shërbimet mbështetëse për këto komunitete.

Në vitin akademik 2020-2021, janë regjistruar **44 nxënës nga komunitetet rome dhe egjiptiane** nga klasa e parë deri në klasën e nëntë, ku **17 janë femra dhe 27 meshkuj**. Mosha e nxënësve varion nga **6 deri në 15 vjeç**, duke reflektuar frekuentimin e zakonshëm të shkollës për këtë grupmoshë. Megjithatë, nuk vërehet vazhdimësi në arsim përtej klasës së nëntë, pasi asnjë nxënës nuk është regjistruar në klasat X deri XII.

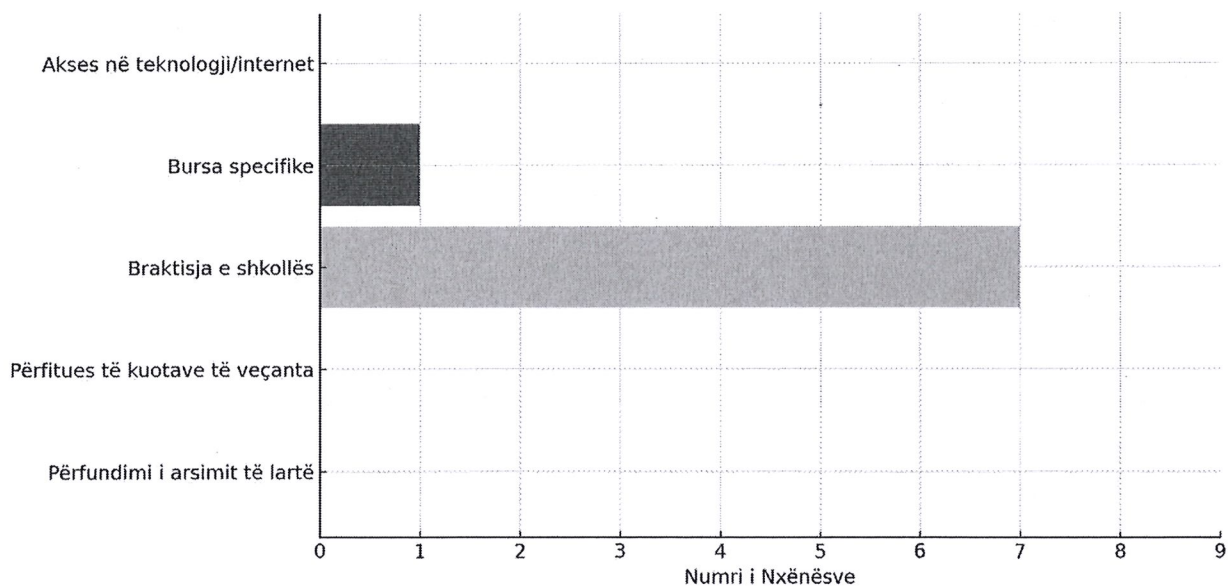
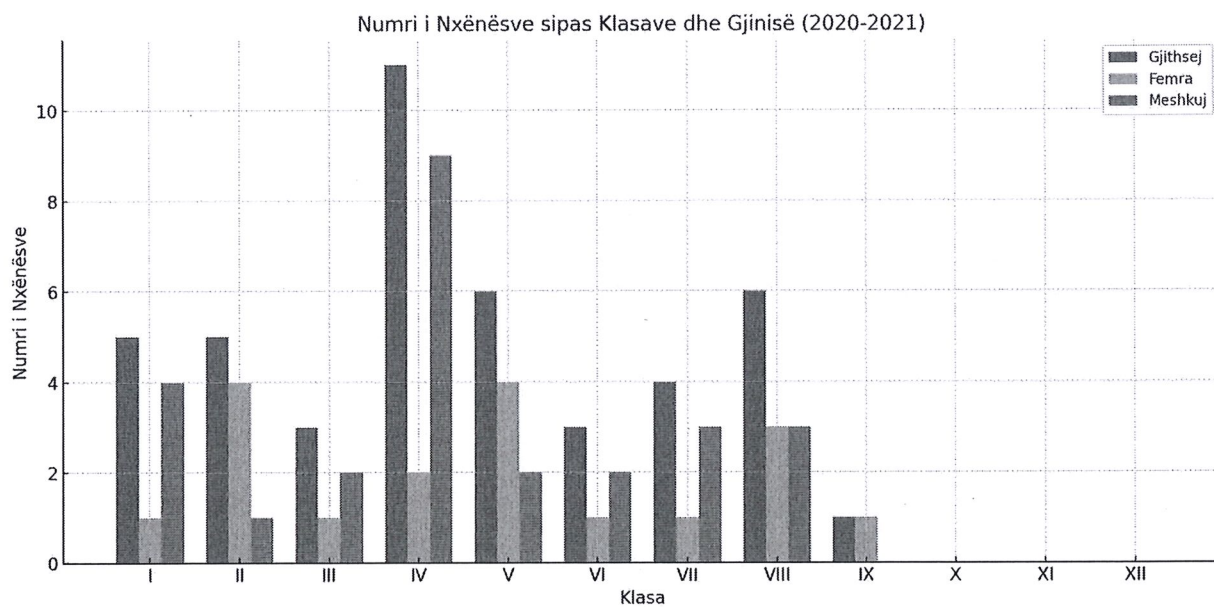
Përqindja e nxënësve romë që kanë përfunduar arsimin e lartë nuk është e disponueshme, duke treguar mungesën e ndjekjes së rezultateve të arsimit të lartë. Po ashtu, nuk raportohet asnjë nxënës nga ky grup që të ketë përfituar kuota të veçanta në universitetet përkatëse.

Në lidhje me braktisjen e shkollës, janë identifikuar **7 nxënës** që kanë lënë shkollën gjatë vitit akademik, duke theksuar sfidat që përballojnë komunitetet rome dhe egjiptiane në vazhdimësinë arsimore. Përsa i përket mbështetjes në nivel lokal, Këshilli i Bashkisë Lezhë ka miratuar **1 bursë** specifike për komunitetin rom në vitin 2020-2021.

Aksesi në teknologji dhe internet përbën një tjetër problem shqetësues, pasi nuk raportohet asnjë nxënës që të ketë akses në mjetet teknologjike apo lidhje interneti, të cilat janë thelbësore për të pasur mundësi edukimi të njëjta dhe të barabarta.

Këto të dhëna nënvizojnë nevojën urgjente për ndërhyrje të fokusuara, përfshirë përmirësimin e aksesit në teknologji, sigurimin e bursave dhe mekanizmave mbështetës për të ulur shkallën e braktisjes dhe për të përmirësuar rezultatet arsimore për komunitetet e marginalizuara në Bashkinë Lezhë.

Paraqitja vizuale e të dhënave për vitin akademik 2020-2021

Të dhënat për vitin akademik 2021-2022 për nxënësit romë dhe egjiptianë në Bashkinë Lezhë tregojnë disa trende dhe sfida të dukshme në fushën e arsimimit. Në total, janë regjistruar **55 nxënës** nga klasa e parë deri në klasën e dymbëdhjetë. Nga këta, **26 janë femra dhe 29 meshkuj**, me një shpërndarje moshore nga **6 deri në 18 vjeç**.

Braktisja e shkollës mbetet një problem në rritje, pasi janë raportuar **20 nxënës** që kanë lënë arsimin gjatë këtij viti akademik, duke e bërë mungesën e edukimit si një sfidë të vazhdueshme për përfshirjen dhe qëndrueshmërinë arsimore të këtyre komuniteteve.

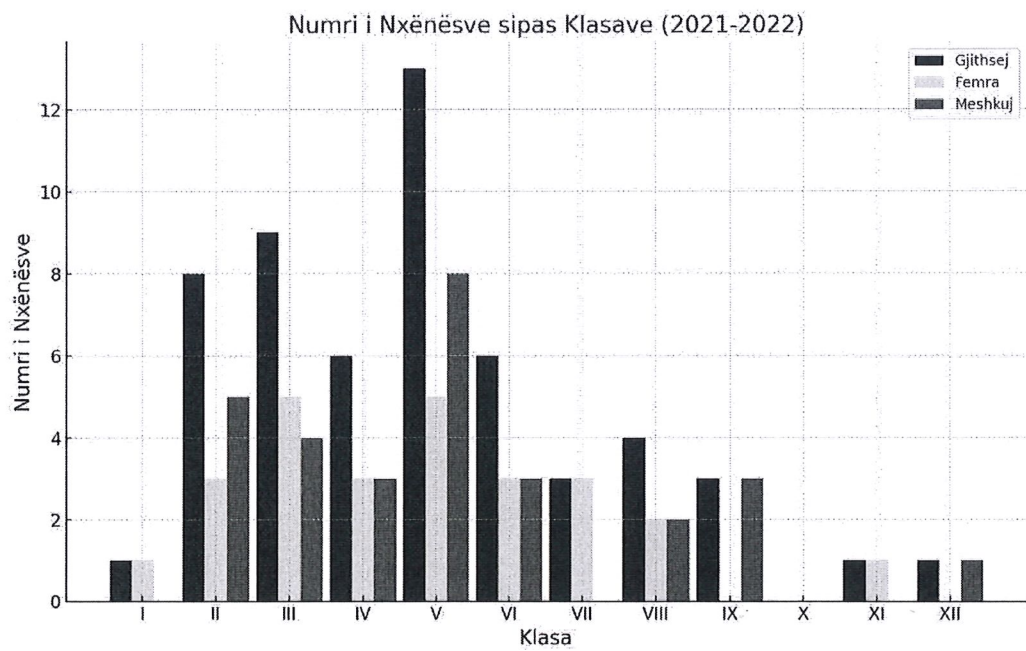
Në lidhje me mbështetjen financiare, Këshilli i Bashkisë Lezhë ka miratuar **3 bursa për komunitetin rom**, një përmirësim krahasuar me vitin e kaluar, por ende i pamjaftueshëm për të adresuar nevojat në shkallë më të gjerë.

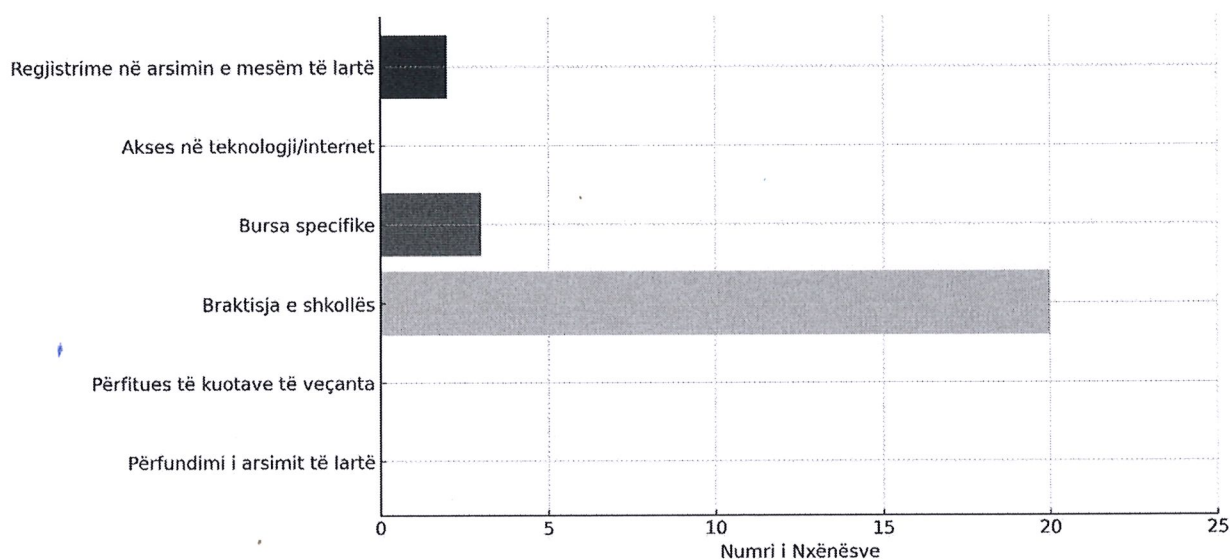
Pavarësisht kësaj, nuk raportohen nxënës që kanë akses në mjetet teknologjike dhe internet, gjë që paraqet një pengesë madhore për mësimin bashkëkohor dhe pjesëmarrjen në arsimin digjital. Gjithashtu, nuk ka të dhëna për studentët romë ose egjiptianë që kanë përfituar kuota të veçanta në universitetet përkatëse.

Regjistrimet në arsimin e mesëm të lartë janë minimale, me vetëm **2 nxënës** të regjistruar në klasat XI dhe XII, duke theksuar një përqindje të ulët të nxënësve që vazhdojnë arsimin pas klasës së nëntë.

Këto të dhëna theksojnë nevojën për ndërhyrje të menjëhershme dhe të koordinuara, përfshirë mbështetjen për uljen e braktisjes shkollore, rritjen e aksesit në teknologji, sigurimin e bursave dhe nxitjen e përfshirjes në arsimin e mesëm dhe të lartë. Përmirësimi i këtyre indikatorëve do të ndikonte ndjeshëm në integrimin arsimor dhe social të komuniteteve romë dhe egjiptiane në Bashkinë Lezhë.

Paraqitja vizuale e të dhënave për vitin akademik 2021-2022

Përsa i përket të dhënave për vitin akademik 2022-2023 për nxënësit romë dhe egjiptianë në Bashkinë Lezhë, në total janë regjistruar **53 nxënës**, nga të cilët **24 janë femra** dhe **29 meshkuj**, me shpërndarje moshe nga **6 deri në 17 vjeç**.

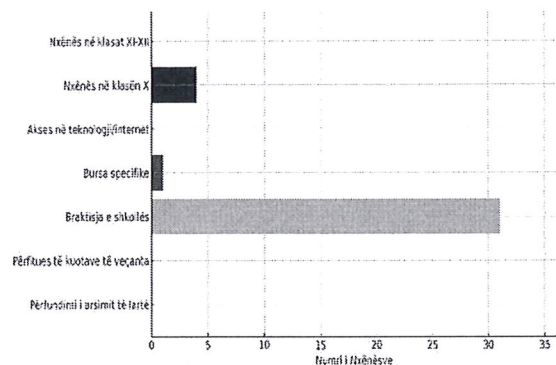
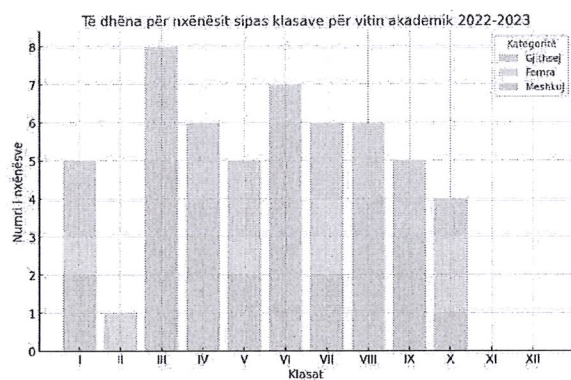
Ndërkohë nivele të larta raportohen përsa i përket braktisjes shkollore. Kështu, **31 nxënës të komuniteteve rome dhe egjiptiane** janë shkëputur nga sistemi i arsimit, kurse përsa i përket mbështetjes institucionale, vetëm **1 bursë** është miratuar për komunitetin rom nga Këshilli i Bashkisë Lezhë, duke treguar mungesë të konsiderueshme të mbështetjes për këta nxënës. Në arsimin e mesëm të ulët ka një prani të kufizuar të nxënësve në klasat X, XI dhe XII, me vetëm **4 nxënës në klasën X**, ndërsa klasat XI dhe XII nuk kanë nxënës të regjistruar, duke dëshmuar një braktisje thuajse totale pas klasës së nëntë.

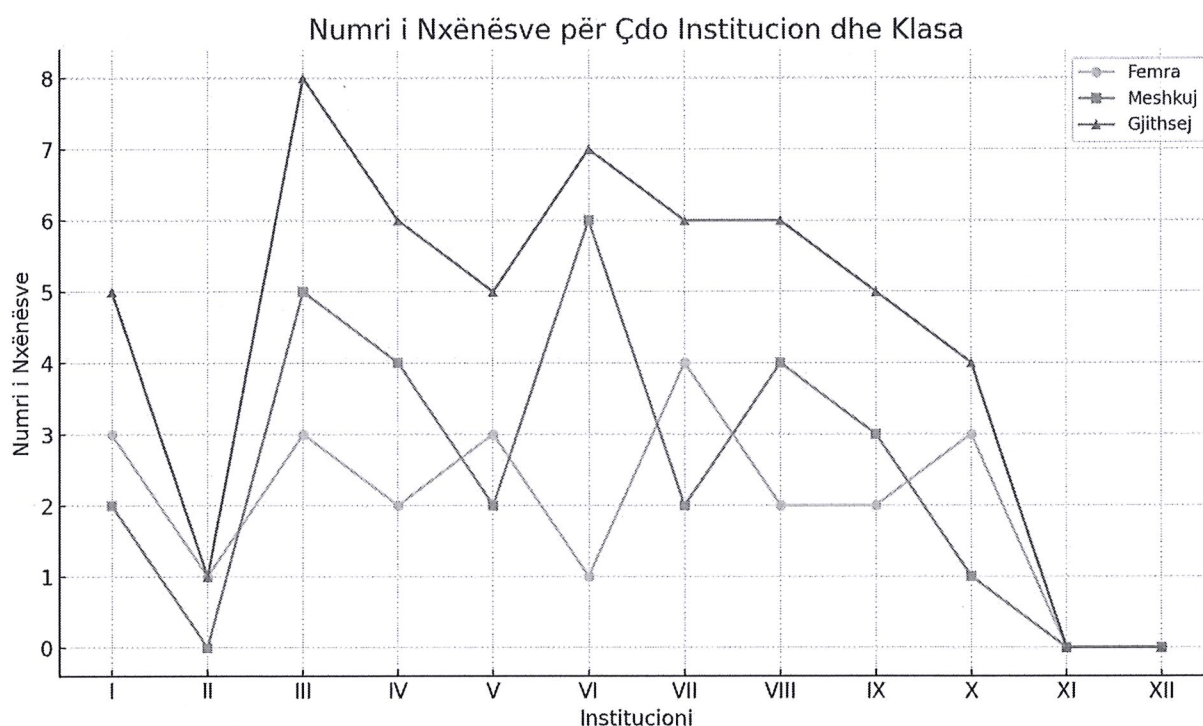
Një tjetër sfidë e rëndësishme është mungesa e aksesit në mjetet teknologjike dhe internet. Nuk ka asnjë nxënës të raportuar që ka akses në këto mjete, duke përkeqësuar më tej hendekun në edukimin dixhital dhe përfshirjen sociale. Gjithashtu, nuk ka të dhëna për nxënësit romë dhe egjiptianë që kanë përfituar kuota të veçanta në universitete.

Këto rezultate nënvizojnë urgjencën për ndërhyrje strukturore dhe mbështetje të përqendruar. Masa të tilla përfshijnë rritjen e numrit të bursave, uljen e braktisjes shkollore, përmirësimin e qasjes në teknologji dhe fuqizimin e pjesëmarrjes në arsimin e mesëm dhe të lartë. Përmirësimi i këtyre

elementeve është thelbësor për integrimin arsimor dhe social të komuniteteve rome dhe egjiptiane në këtë zonë.

Paraqitja vizuale e të dhënave për vitin akademik 2022-2023

Të dhënat për vitin akademik 2023-2024 për nxënësit romë dhe egjiptianë në Bashkinë Lezhë tregojnë vazhdimin e pranisë së sfidave të vazhdueshme në arsim. Numri i përgjithshëm i nxënësve të regjistruar është **54**, nga të cilët **17 janë femra** dhe **37 meshkuj**, me një shpërndarje moshe që varion nga **6 deri në 18 vjeç**.

36 nxënës që kanë ndërprerë arsimin, një rritje e dukshme e fenomenit të braktisjes së shkollës krahasuar me vitet e mëparshme. Për t'iu përgjigjur situatës, nga Këshilli i Bashkisë Lezhë janë miratuar **4 bursa** për komunitetin rom, **8 bursa** për nxënësit e komunitetit egjiptian dhe **1 bursë** për një nxënës të deklaruar si rom- egjiptian.

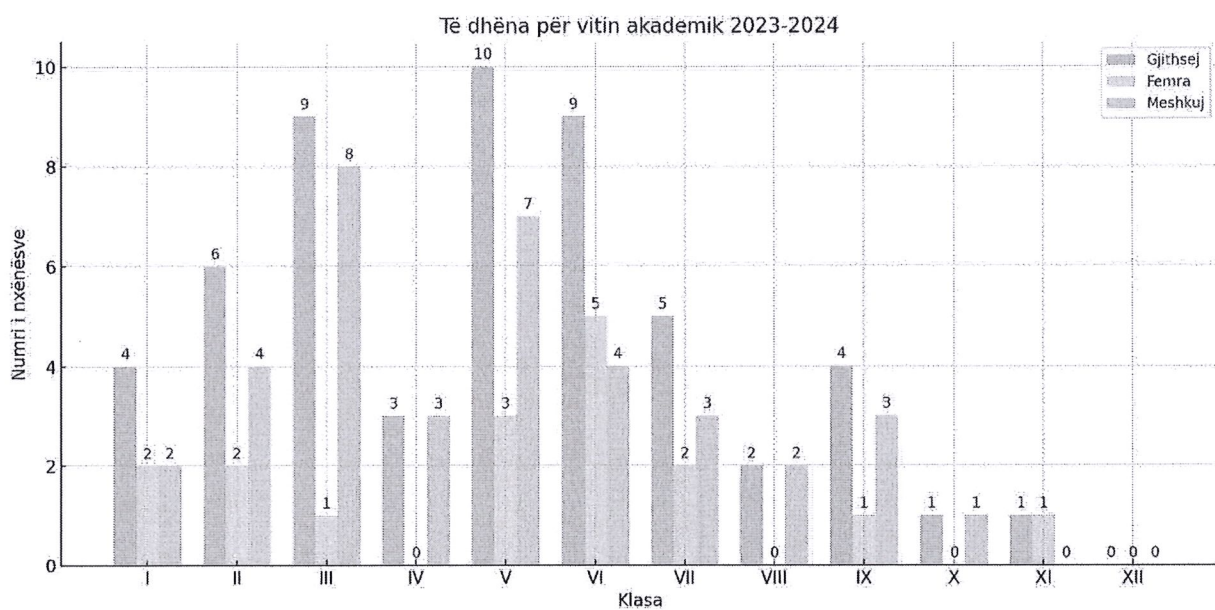
Në arsimin e mesëm të ulët dhe të lartë, pjesëmarrja është tejet e ulët. Janë raportuar vetëm **2 nxënës** në klasën X dhe XI, ndërsa në klasën XII nuk ka asnjë nxënës të regjistruar, duke dëshmuar një tendencë për ndërprerje të arsimit pas ciklit të nëntë.

Mungesa e qasjes në mjetet teknologjike dhe internet mbetet një pengesë e madhe për nxënësit. Nuk ka asnjë nxënës të raportuar me akses në teknologji, gjë që ndikon negativisht në arsimimin e tyre,

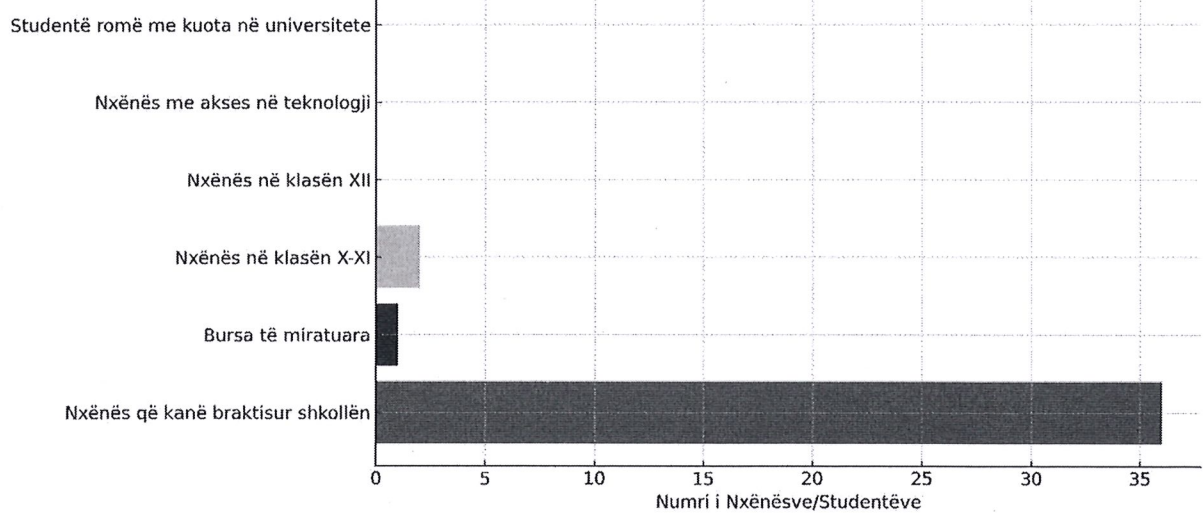
veçanërisht në epokën digjitale. Gjithashtu, nuk ka të dhëna për studentët romë që kanë përfituar kuota të veçanta në universitetet përkatëse.

Shifrat dëshmojnë një situatë të vështirë për përfshirjen arsimore të komuniteteve romë dhe egjiptiane në Bashkinë Lezhë. Mungesa e mbështetjes financiare, aksesit në teknologji dhe numri i lartë i braktisjes shkollore tregojnë nevojën urgjente për politika më të forta mbështetëse. Përmirësimi i kushteve për nxënësit dhe promovimi i arsimit të mesëm dhe të lartë janë thelbësore për fuqizimin e këtyre komuniteteve.

Paraqitja vizuale e të dhënave për vitin akademik 2023-2024

Gjendja Arsimore e Komuniteteve Rome dhe Egjiptiane në Bashkinë Lezhë

☐ **Sfidat e lidhura me procesin e edukimit per nxenesit rome dhe egjiptiane.**

- Alokimi i fondeve te posaçme per arsimin e komunitetit rome dhe egjiptian;
- Sigurimi i buxhetit per burime arsimore, pajisje shkollore shtese, punesim dhe ndihma per familjet me te ardhura te uleta.
- Ofrimi i bursave dhe ndihmave financiare per nxenesit qe mbarojme AMU-ne me synim ndjekjen e AML-se specifikisht Arsimin e Mesem Profesional, duke permiresuar aksesin e femijeve ne arsim.
- Mobilizimin e donatoreve dhe partnereve qe operojne ne vend; perdorimin e fondeve shtese per projektet pilot dhe realizimin e aktiviteteve mbeshtetese.
- Zvogelimi e barrierave financiare qe pengojne femijet egjiptiane te perfundojne arsimin.
- Permiresim te infrastruktures dhe cilesise se arsimit per komunitetin egjiptian.
- Perfshirja e nxenesve rome dhe egjiptiane ne cdo aktivitet sportiv,kulturor, artistik qe shkollat organizojne.
- Ofrimi i transportit te nxenesve rome dhe egjiptiane qe kane qendren e banimit mbi 2 km nga shkolla.
- Zhvillimin e takimeve me prinder per te shmangur mungesat dhe rritur cilesine e mesimnxenies per nxenesit rome dhe egjiptiane.

☐ **Masat e marra nga shkolla per gjithepershirjen e nxenesve rome dhe egjiptiane ne aktivitetin e arsimit parauniversitar.**

- Ne shkollat e ZVAP Lezhe ofrohet arsim gjithepershires. Nxenesit rome dhe egjiptiane jane perfshire ne cdo aktivitet te shkolles.
- Jane zhvilluar plane pune per rritjen e cilesise se mesimnxenies per nxenesit rome dhe egjiptiane.

- Eshte mbajtur kontakt i vazhdushem mes mesuesve kujdestare/SHPS me prinderit per te siguruar nje frekuentim sa me te larte ne procesin mesimor.
- Hartimi i nje plani strategjik te qarte per secilen shkolle ne te cilet jane perfshire objektiva te matshme dhe te arritshme, te orientuara drejt perfshirjes se femijeve rome dhe egjiptiane ne arsimin formal dhe ate gjithepershires.
- Ngritjen e mekanizmave efektive te monitorimit, specifikisht krijimin e grupeve te punes per te ndjekur zbatimin e politikave arsimore.
- Zbatimin e programeve mbeshtetese, specifikisht krijimin e programeve specifike qe synojne ruajtjen e gjendjes aktuale e cila eshte zero ne drejtim te braktisjes shkollore si dhe permiresimin e pjesemarrjes ne te gjitha veprimtarite brenda e jashte institucioneve arsimore.
- Ruajtjen e gjendjes pozitive lidhur me perfshirjen optimale te femijeve egjiptiane ne procesin arsimor.
- Permbushjen e objektivave strategjike me efikasitet dhe transparence.

☐ **Objektivat ne fushen e arsimit per te rritur perfshirjen e komunitetit rom dhe egjiptian ne 4 vitet e ardhshme, si dhe masat/ aktivitetet e propozuara**

- Gjithepershirja e nxenesve rome dhe egjiptiane ne aktivitetin arsimor te institucionit dhe rritja e cilesise se mesimnxenies.
- Plan pune per rritjen e cilesise se mesimnxenies te nxenesve rome dhe egjiptiane.
- Kontakt i drejteperdrejte me prinderit e nxenesve rome dhe egjiptiane per frkekuentimin ne shkolle.
- Plan pune per nxenesit rome dhe egjiptiane me veshtiresi ne te nxene.
- Mbeshtetja e nxenesve rome dhe egjiptiane nga SHPS ne shkolle.
- Perfshirja e nxenesve rome dhe egjiptian ne aktivitetet artistike, kulturore dhe sportive te institucionit arsimor.
- Perfshirja e nxenesve rome dhe egjiptiane ne klubet e SHQK.
- Organizimi i fushatave ndergjegjesuese ne nivel institucionesh arsimore por jo vetem, si dhe perdorimi i aktiviteteve lokale per te promovuar rendesine e arsimit.

- Permiresimi i bashkepunimit mes famijeve rome dhe egjiptiane me institucionet arsimore;
- Krijimin e praktikave pozitive per aplikimin e dialogjeve te rregullta dhe dhenies se mbeshetjes periodike per familjet e komunitetit egjiptian si dhe perfshirjen e prinderve dhe komunitetit lokal ne vendimarrje dhe implementim.
- Perfshirjen e liderve te komunitetit; angazhim konkret te figurave te njohura ne rreth per te perhapur mesazhe pozitive mbi edukimin dhe rendesine e perfshirjes se komunitetit egjiptian ne keto takime.
- Permiresim te perceptimit mbi rendesine e arsimit brenda komunitetit egjiptian.
- Rritje te angazhimit te familjeve per te mbeshetur edukimin e femijeve te tyre.

Mbrojtja sociale

Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social (DSHKS) në Bashkinë Lezhë është struktura përgjegjëse për ofrimin e një game të gjerë shërbimesh sociale të integruara, me një fokus të veçantë tek komunitetet në nevojë, përfshirë komunitetet rome dhe egjiptiane. Misioni kryesor i kësaj drejtorie është krijimi i një sistemi të organizuar dhe të qëndrueshëm shërbimesh shoqërore që garantojnë mirëqenien, mbrojtjen dhe përfshirjen e plotë sociale të individëve dhe familjeve që kanë nevojë për mbështetje dhe kujdes të veçantë. Përmes shërbimeve që ofron, DSHKS synon të adresojë sfidat sociale, ekonomike dhe integruese që hasin grupet vulnerabël, duke siguruar një qasje më gjithëpërfshirëse në mbështetjen sociale.

Struktura dhe organizimi i DSHKS Lezhë

Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social në Lezhë është e ndarë në dy sektorë kryesorë, të cilët mbulojnë aspekte të ndryshme të mbështetjes sociale:

1. **Spektori i Ndhmës Ekonomike (NE) dhe Personave me Aftësi të Kufizuara (PAK)** – Ky sektor është përgjegjës për administrimin dhe shpërndarjen e skemave të ndhmës ekonomike për familjet në nevojë, duke përfshirë edhe komunitetet rome dhe egjiptiane. Ai mbikëqyr procesin e aplikimit dhe përfitimit të ndhmës ekonomike, duke siguruar që kriteret e përcaktuara të zbatohen në mënyrë transparente dhe të drejtë. Përveç kësaj, ky sektor menaxhon programet e mbështetjes për personat me aftësi të kufizuara, duke u fokusuar në lehtësimin e përfshirjes sociale dhe sigurimin e të drejtave të tyre.
2. **Spektori i Kujdesit Social** – Ky sektor ofron shërbime sociale për kategori të ndryshme vulnerabël, përfshirë të moshuarit, fëmijët në nevojë, gratë dhe vajzat në situata të vështira, si dhe komunitetet rome dhe egjiptiane. Përmes programeve të ndryshme, ky sektor synon të sigurojë mbrojtjen dhe përfshirjen e individëve në shoqëri, duke adresuar sfida të tilla si dhuna në familje, mungesa e strehimit dhe qasja e kufizuar në shërbime bazë. Gjithashtu, ai bashkëpunon me institucione dhe organizata të tjera për të zhvilluar programe sociale që synojnë përmirësimin e cilësisë së jetës së përfituesve.

Analiza e të Dhënave mbi Mbrojtjen Sociale

Në vijim, do të analizojmë të dhënat në lidhje me disa fusha kryesore të mbrojtjes sociale, për të kuptuar më mirë ndikimin dhe efektivitetin e shërbimeve të ofruara nga DSHKS Lezhë. Kjo analizë përfshin:

- **Ndihmën Ekonomike**, duke shqyrtuar trendin e përfituesve ndër vite dhe sfidat e hasura në sigurimin e mbështetjes financiare për familjet në nevojë.
- **Përkrahjen për personat me Aftësi të Kufizuara**, ku do të vlerësohet niveli i shërbimeve dhe aksesit të kësaj kategorie në ndihmë dhe përfshirje sociale.
- **Shërbimet për komunitetet rome dhe egjiptiane**, duke u fokusuar në përfshirjen në programet sociale, arsim, punësim dhe akses në shërbime publike.
- **Mbrojtjen e fëmijëve dhe grave në situata të vështira**, ku do të analizohen mekanizmat e ofruar për mbështetjen e këtyre grupeve të cënueshme.

Nëpërmjet kësaj analize, synohet të identifikohen boshllëqet ekzistuese dhe të propozohen masa të reja për përmirësimin e politikave sociale në nivel lokal, duke garantuar një sistem më efektiv dhe gjithëpërfshirës të mbështetjes sociale.

- *Mbështetja me Ndihmën Ekonomike*

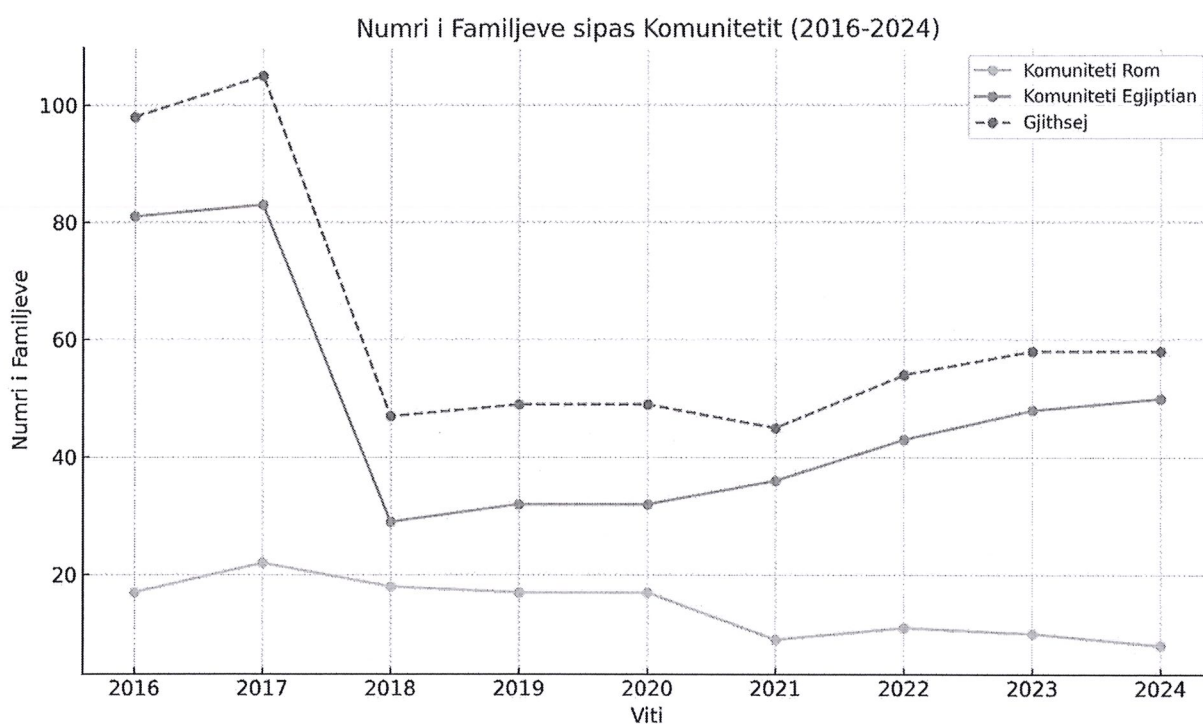
Të dhënat mbi mbështetjen me ndihmë ekonomike për familjet e komuniteteve rom dhe egjiptiane në Bashkinë Lezhë tregojnë një tendencë të luhatshme gjatë viteve të fundit. Në vitin **2016**, numri i familjeve përfituese ishte **98**, me 17 familje nga komuniteti rom dhe 81 nga komuniteti egjiptian.

Ky numër pësoi një rritje në vitin **2017**, duke arritur në 105 familje, por më pas shënoi një rënie të ndjeshme në vitin 2018, ku vetëm 47 familje përfituan nga skema e ndihmës ekonomike. Në vitet pasuese, numri i përfituesve mbeti relativisht i qëndrueshëm, me një mesatare prej rreth **50** familjesh në total, përveç një uljeje të lehtë në vitin **2021**, ku u raportuan vetëm **45** familje.

Gjatë viteve **2022-2024**, vihet re një rritje graduale e përfshirjes së komunitetit egjiptian në këtë skemë, duke arritur në 50 familje në vitin 2024, ndërkohë që numri i familjeve rome ka ardhur në rënie, duke zbritur në vetëm 8 familje në vitin 2024.

Pavarësisht numrave relativisht të qëndrueshëm, mbetet e rëndësishme të analizohet efektiviteti i skemës së ndihmës ekonomike dhe ndikimi i saj në përmirësimin e kushteve të jetesës për komunitetet rome dhe egjiptiane. Një nga synimet kryesore duhet të jetë që sa më shumë anëtarë të komunitetit të kalojnë nga statusi i përfituesve të ndihmës ekonomike në kontribuues aktivë në shoqëri. Përveç sigurimit të mbështetjes bazë përmes ndihmës ekonomike, është thelbësore që këta individë të kenë mundësi për t'u integruar në tregun e punës përmes programeve të nxitjes së punësimit, hapjes së bizneseve startup dhe mbështetjes për zhvillimin profesional. Kjo qasje jo vetëm që do të ndihmojë në rritjen e pavarësisë ekonomike të familjeve rome dhe egjiptiane, por edhe në fuqizimin e tyre social, duke reduktuar varësinë nga ndihma ekonomike dhe duke krijuar një model të qëndrueshëm për përfshirjen dhe zhvillimin e komunitetit.

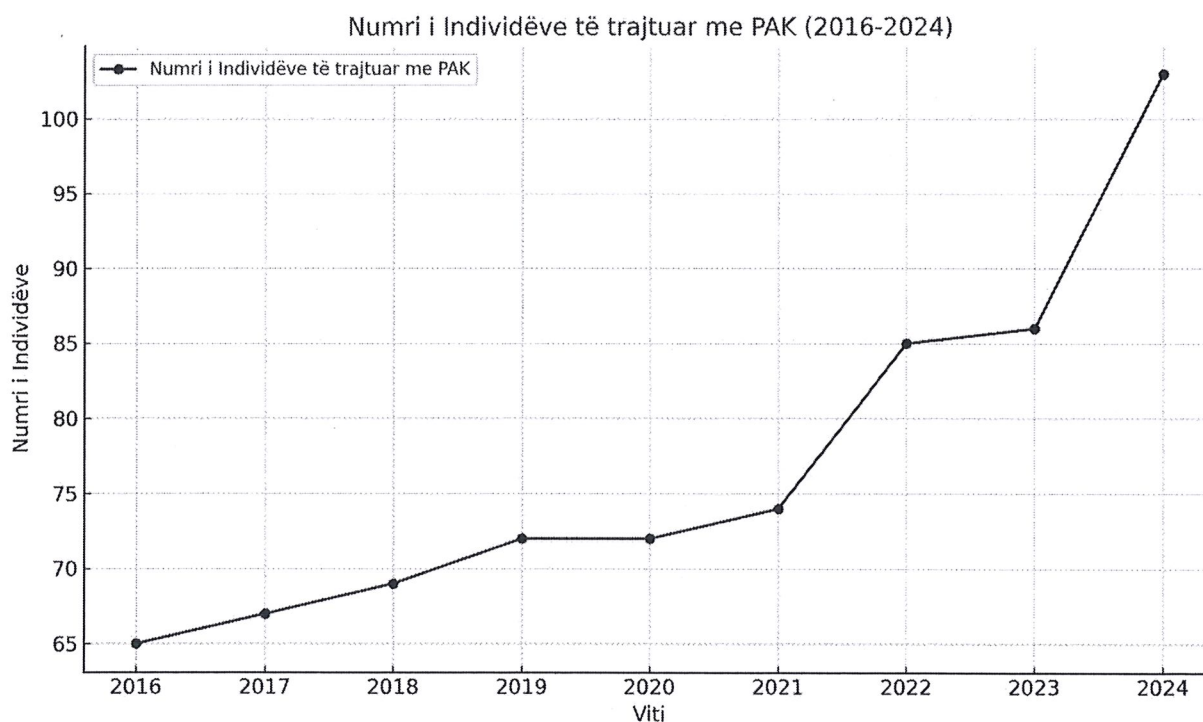
Paraqitja vizuale e mbështetjes së komunitetit Rom dhe Egjiptian me ndihmë ekonomike

- **Mbështetja për P.A.K**

Individët me nevoja të veçanta përballen me një sërë sfidash dhe vështirësi. Nga ana tjetër, këto sfida mbivendosen akoma më shumë kur individët i përkasin grupeve të marginalizuara, në rastin konkret të komunitetit rom dhe egjiptian. Rritja e numrit të përfituesve të pagesës për aftësinë e kufizuar (P.A.K) në komunitetet rome dhe egjiptiane në Bashkinë Lezhë tregon një tendencë në rritje të mbështetjes për personat me aftësi të kufizuara, por njëkohësisht sinjalizon edhe nevojën për politika më të qëndrueshme që të mundësojnë përfshirjen sociale dhe ekonomike të kësaj kategorie.

Në grafikun më poshtë, janë paraqitur të dhënat përshkruese nga viti 2016-2024 për individët me nevoja të veçanta që kanë përfituar mbështetje ekonomike në bashkinë Lezhë. Duam të theksojmë se të dhënat i përkasin komunitetit rom dhe egjiptian, por janë të pasegreguara, duke u konsideruar si një sfidë dhe nevojë që në vazhdimësi të dhënat të ruhen dhe publikohen në mënyra të ndara për të dy komunitetet.

Evolucioni i numrit të përfituesve me nevoja të veçanta (2016 - 2024)

Nga viti 2016 deri në vitin 2021, numri i përfituesve të pagesës për aftësi të kufizuar nga komunitetet rome dhe egjiptiane ka shënuar një rritje të qëndrueshme, me një mesatare prej 2-3 individësh në vit. Në vitin 2016, përfitues të kësaj skeme ishin 65 persona, ndërsa deri në vitin 2021 ky numër arriti në 74 persona. Kjo periudhë karakterizohet nga një rritje e moderuar dhe e qëndrueshme, duke reflektuar një përfshirje graduale të individëve me aftësi të kufizuara në skemën e mbështetjes sociale.

Pas vitit 2021, tendenca e rritjes u bë më e ndjeshme. Në vitin 2022, numri i përfituesve u rrit me 11 individë, duke arritur në 85 persona, ndërsa në vitin 2023 numri u rrit me vetëm një person më shumë, duke shkuar në 86. Rritja më e madhe u regjistrua në vitin 2024, kur numri i përfituesve arriti në 103, një shtesë prej 17 personash krahasuar me vitin paraprak. Kjo rritje përfaqëson një shtim prej 58.5% krahasuar me vitin 2016, duke treguar një tendencë të qartë për një përfshirje më të madhe të individëve me aftësi të kufizuara në skemat mbështetëse. Këto të dhëna nënvizojnë rëndësinë e politikave të qëndrueshme të mbështetjes sociale dhe nevojën për përmirësimin e shërbimeve për këtë kategori, duke garantuar jo vetëm mbështetje financiare, por edhe qasje më të lehtë në shërbimet shëndetësore, arsim dhe punësim të përshtatshëm për individët me aftësi të kufizuara.

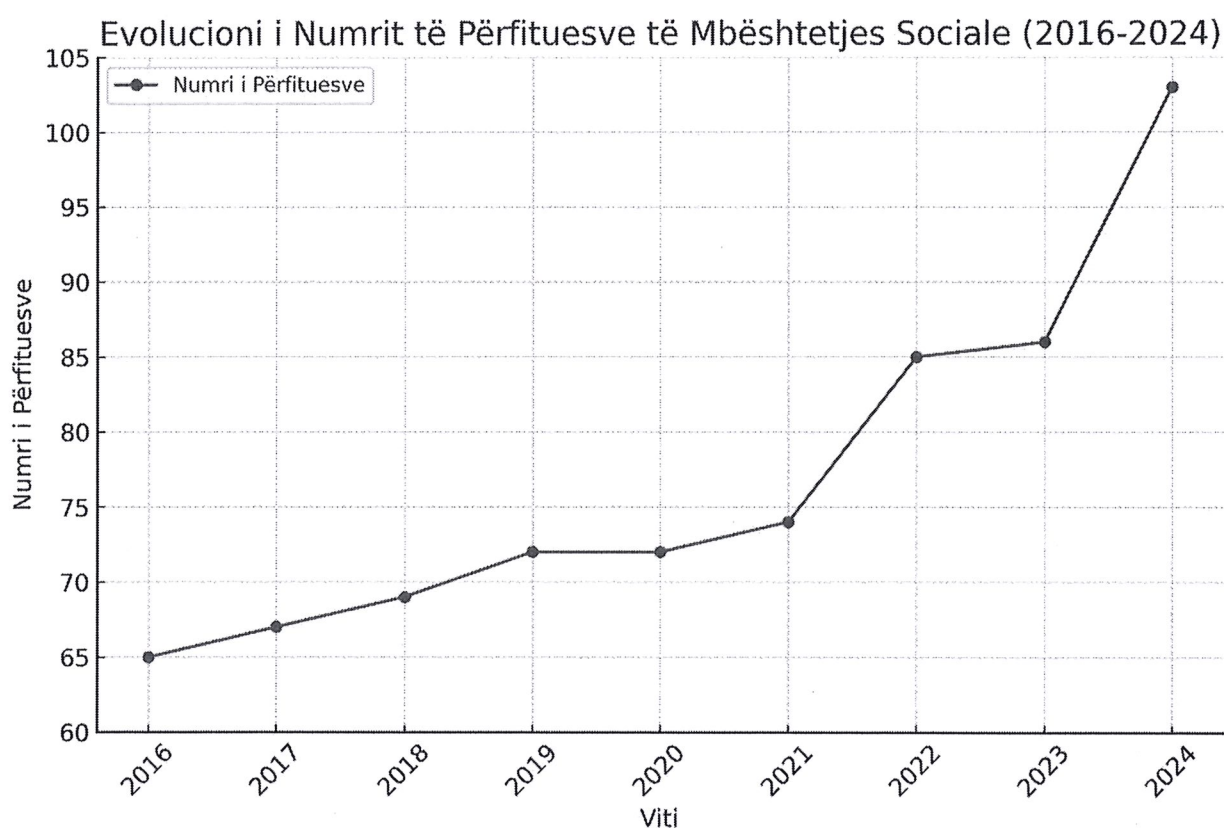
Viti

Numri i Përfituesve

Ndryshimi nga viti i kaluar

2016	65	-
2017	67	+2
2018	69	+2
2019	72	+3
2020	72	0
2021	74	+2
2022	85	+11

Numri i përfituesve të pagesës për aftësinë e kufizuar është rritur ndjeshëm në dekadën e fundit, duke reflektuar nevojën në rritje për mbështetje sociale. Megjithatë, ky mekanizëm nuk duhet të jetë zgjidhja e vetme, por duhet të shoqërohet me politika që sigurojnë përfshirjen e personave me aftësi të kufizuara në shoqëri dhe tregun e punës. Vetëm në këtë mënyrë mund të arrihet një mbështetje e qëndrueshme dhe një përmirësim real i cilësisë së jetës për këtë kategori.

- Të dhëna mbi dhunën në familje

Të dhënat e raportuara nga strukturat e Koordinatorëve Vendorë Kundër Dhunës në Familje për periudhën 2020-2024 tregojnë një tendencë shqetësuese të dhunës ndaj grave, vajzave dhe fëmijëve nga komunitetet rome dhe egjiptiane. Në vitin 2020, janë identifikuar 6 raste të dhunës ndaj grave dhe vajzave, ndërsa 7 raste të tjera përfshinin fëmijë të moshës 0-18 vjeç. Ky numër mbeti i njëjtë për gratë dhe vajzat edhe në vitin 2021, por rastet që përfshinin fëmijët pësuan një ulje të lehtë, duke u reduktuar nga 7 në 5 raste. Kjo rënie mund të lidhet me faktorë të ndryshëm, përfshirë ndryshimet në nivelin e raportimit ose ndërhyrjet e shërbimeve sociale.

Në vitin 2022, situatat e dhunës janë përkeqësuar ndjeshëm, me një rritje të dukshme si për gratë dhe vajzat, ashtu edhe për fëmijët. Rastet e dhunës ndaj grave dhe vajzave u rritën në 9 raste të reja, ndërsa dhuna ndaj fëmijëve u rrit në 12 raste të reja, duke reflektuar një rritje prej 80% krahasuar me vitin paraardhës për këtë grup. Kjo rritje mund të jetë pasojë e përkeqësimit të kushteve socio-ekonomike, shtimit të mekanizmave të raportimit, rritje të ndërgjegjësimit më të madh të viktimave dhe komunitetit për denoncimin e dhunës, por edhe rritje reale e rasteve të dhunës në familje me bazë gjinore ose kundrej fëmijëve.

Ndërkohë, në vitin 2023, numri i rasteve për gratë dhe vajzat u reduktua ndjeshëm, duke u rikthyer në 5 raste. Megjithatë, numri i rasteve që përfshinin fëmijët arriti kulmin, duke u rritur në 19 raste, shifra më e lartë e regjistruar gjatë pesë viteve të fundit. Ky fenomen mund të sinjalizojë një ekspozim më të madh të fëmijëve ndaj dhunës në familje, për shkak të faktorëve si pasiguria ekonomike, mungesa e mbështetjes institucionale ose vështirësitë në identifikimin dhe mbrojtjen e tyre nga autoritetet.

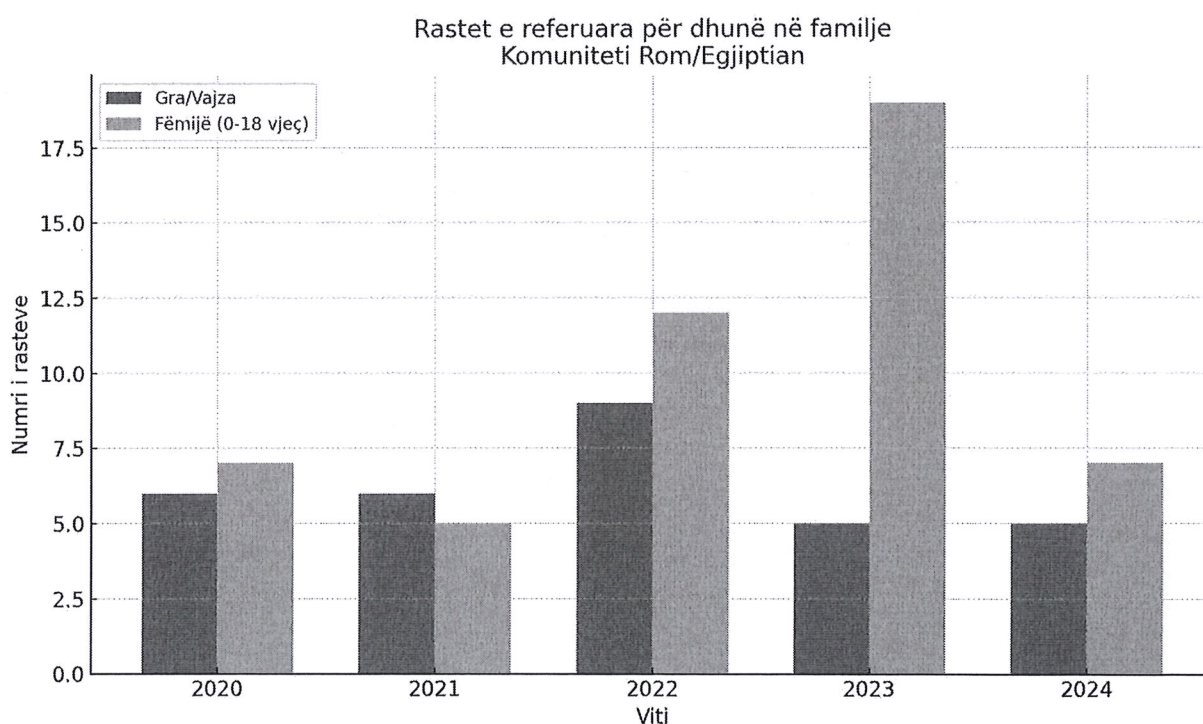
Në vitin 2024, numri i rasteve për gratë dhe vajzat mbeti konstant në 5, ndërsa rastet e dhunës ndaj fëmijëve ranë ndjeshëm në 7. Kjo ulje e ndjeshme prej 63% krahasuar me vitin 2023 mund të lidhet me përmirësimin e mekanizmave të mbrojtjes së fëmijëve, ndërgjegjësimin më të madh të komunitetit ose ndërhyrje më efektive të institucioneve përgjegjëse, ose manipulim apo fshehje e realitetit.

Gjithsesi, këto të dhëna sugjerojnë se dhuna ndaj fëmijëve dhe grave mbetet një problem i vazhdueshëm dhe i thelluar, i cili kërkon politika të qëndrueshme dhe ndërhyrje të koordinuara midis institucioneve shtetërore, organizatave të shoqërisë civile dhe vetë komunitetit.

Përballë këtyre tendencave, është e domosdoshme që institucionet dhe organizatat që punojnë në mbrojtjen e viktimave të dhunës në familje të forcojnë mekanizmat e identifikimit dhe mbështetjes,

duke u fokusuar veçanërisht tek grupet më të cënueshme, si gratë dhe fëmijët. Përveç kësaj, duhet të zhvillohen programe të dedikuara për ndërgjegjësimin e komunitetit mbi pasojat e dhunës, fuqizimin ekonomik dhe social të grave si një strategji parësore për të reduktuar varësinë ekonomike nga agresorët dhe përmirësimin e shërbimeve të mbrojtjes së fëmijëve. Vetëm përmes një qasjeje gjithëpërfshirëse dhe bashkëpunimi efektiv mund të arrihet një reduktim i ndjeshëm i rasteve të dhunës në familje dhe të sigurohet një mbrojtje më e fortë për viktimat.

Paraqitja vizuale mbi rastet e dhunës në familje

- *Të dhëna nga Njësia për Mbrojtjen e Fëmijës*

Strukturat e shërbimeve sociale luajnë një rol shumë të rëndësishëm për mbrojtjen e fëmijëve. Në rastin e fëmijëve nga komuniteti rom dhe egjiptian, ata përballen me sfida të shumta, për shkak të vështirësive ekonomike, sociale, përballjes me diskriminimin, përjashtimin social etj.

Të dhënat e raportuara për periudhën 2016-2024 tregojnë një prani të vazhdueshme të rasteve të dhunës dhe cenimit të të drejtave të fëmijëve nga komunitetet rome dhe egjiptiane, duke reflektuar një problematikë që kërkon vëmendje të shtuar institucionale dhe shoqërore. Numri i rasteve të raportuara ka shfaqur luhatje përgjatë viteve, me një prirje të përgjithshme që dëshmon se fëmijët e këtyre komuniteteve vazhdojnë të përballen me rreziqe të shumta që lidhen me dhunën në familje, neglizhencën dhe mungesën e mbrojtjes së duhur.

Në vitin 2016, u regjistruan 12 raste të fëmijëve të prekur nga dhuna ose situata të vështira socio-ekonomike, ndërsa në vitin 2017 ky numër u rrit në 14, duke treguar një përkeqësim të situatës. Në vitin 2018 dhe 2019, pati një rënie të lehtë, me 11 dhe 10 raste përkatësisht, por viti 2020 shënoi sërish një rritje, duke arritur në 13 raste. Viti 2021 regjistroi numrin më të lartë të rasteve gjatë kësaj periudhe, me 17 fëmijë të prekur nga dhuna dhe faktorë të tjerë të cenimit të sigurisë së tyre. Kjo mund të jetë pasojë e përkeqësimit të kushteve të jetesës për komunitetet rome dhe egjiptiane, veçanërisht gjatë dhe pas pandemisë, që ka rritur barrën mbi familjet dhe ka thelluar varfërinë e tyre. Në vitin 2022, numri i rasteve shënoi një ulje të lehtë, duke arritur në 15, por mbeti ende i lartë dhe shqetësues. Ndërkohë, viti 2023 solli një rënie të ndjeshme në 10 raste, një shifër që mund të sinjalizojë ose përmirësim të mekanizmave të mbrojtjes, ose një mungesë raportimi për shkak të pasigurisë ose frikës nga stigmatizimi. Në vitin 2024, numri i rasteve u rrit sërish në 12, duke treguar se dhuna dhe cenimi i të drejtave të fëmijëve mbeten një sfidë e vazhdueshme. Kjo situatë kërkon masa të menjëhershme dhe të qëndrueshme për mbrojtjen e fëmijëve të komuniteteve rome dhe egjiptiane, të cilët janë ndër grupet më të rrezikuara nga dhuna, shfrytëzimi, neglizhenca dhe mungesa e mundësive për mbështetje sociale dhe psikologjike.

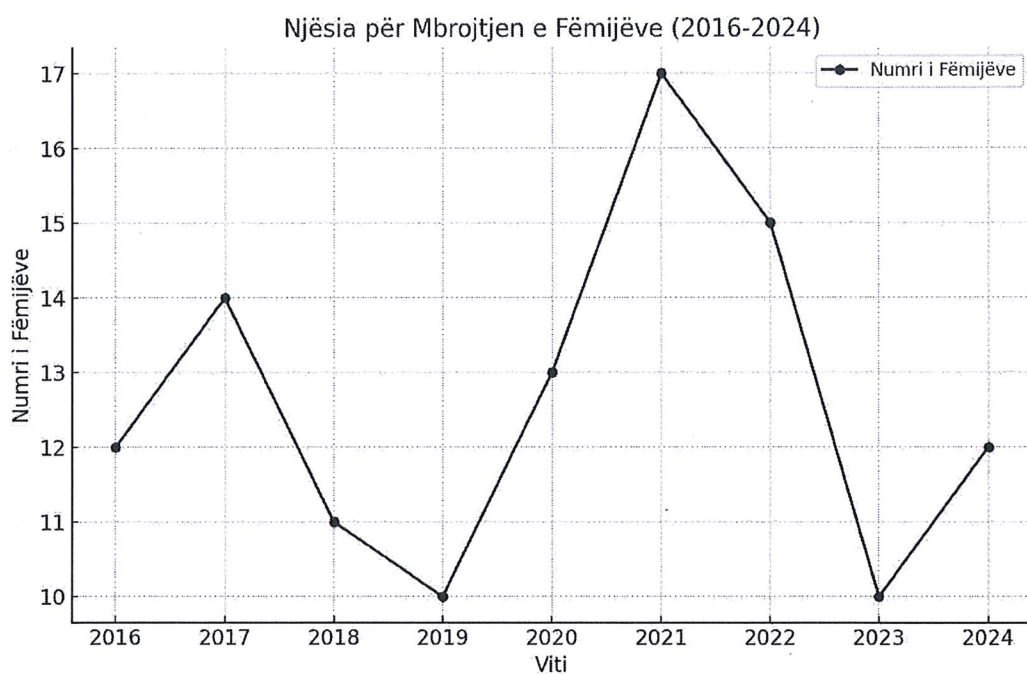
Nevoja për politika efektive të mbrojtjes së fëmijëve është më urgjente se kurrë. Institucionet përgjegjëse duhet të forcojnë mekanizmat e identifikimit dhe raportimit të rasteve të dhunës, duke përfshirë trajnimin e punonjësve të mbrojtjes sociale, fuqizimin e koordinimit ndërmjet institucioneve

dhe zhvillimin e programeve të posaçme për ndërgjegjësimin e komuniteteve mbi të drejtat dhe mbrojtjen e fëmijëve. Përveç kësaj, është e domosdoshme të krijohen struktura të mbështetjes psikologjike dhe sociale për fëmijët viktime të dhunës, si dhe të rritet mbështetja për familjet në nevojë, duke i ndihmuar ato të kapërcejnë sfidat ekonomike dhe sociale që mund të kontribuojnë në cenimin e sigurisë së fëmijëve. Ndërhyrjet duhet të përqendrohen në parandalimin e dhunës përmes edukimit, krijimit të hapësirave të sigurta për fëmijët, mbështetjes së nënave dhe familjeve të cënueshme, si dhe fuqizimit të komuniteteve për të raportuar dhe adresuar rastet e dhunës në mënyrë efektive. Vetëm përmes një qasje të integruar dhe të qëndrueshme mund të sigurohet mbrojtja e fëmijëve dhe të krijohen kushte më të sigurta për rritjen dhe zhvillimin e tyre të shëndetshëm.

Në këtë linjë, pranë Bashkia Lezhë ka implementuar disa praktika pozitiv në nivel vendor për krijimin dhe funksionimin e strukturave mbështetëse për mbrojtjen sociale dhe fuqizimin e komuniteteve vulnerabël. Prej vitesh, kjo bashki ka ngritur Njësinë e Mbrojtjes së Fëmijëve dhe Grupin Teknik Ndërsektorial për menaxhimin e rasteve, duke siguruar një qasje të koordinuar dhe gjithëpërfshirëse në trajtimin e rasteve që kërkojnë ndërhyrje. Po ashtu, është funksionalizuar roli i Koordinatorit kundër Dhunës në Familje dhe Mekanizmit të Referimit, ku çdo rast trajtohet në mënyrë të individualizuar, me plane të qëndrueshme që adresojnë nevojat specifike të individëve apo familjeve të përfshira.

Një tjetër praktikë e konsoliduar në Bashkinë Lezhë është ngritja e tre qendrave komunitare multifunksionale, të cilat ofrojnë një gamë të gjerë shërbimesh sociale dhe zhvillimore. Një nga këto qendra ndodhet në zemër të lagjes Skënderbeg, zonë ku është e përqendruar një pjesë e konsiderueshme e komunitetit në nevojë, duke e bërë kështu ndërhyrjen më të drejtpërdrejtë dhe të prekshme. Qendrat komunitare kanë luajtur një rol të rëndësishëm në ofrimin e mbështetjes sociale, promovimin e prindërimit pozitiv, zhvillimin e aktiviteteve pas shkolle, ofrimin e kurseve profesionale dhe nxitjen e fuqizimit ekonomik për individët dhe familjet që frekuentojnë këto hapësira.

- Paraqitja vizuale e numrit të fëmijëve të komunitetit rom dhe egjiptian, të marrë në mbrojtje nga NJMF

- **Punësimi dhe aftësimi profesional**

Komunitetet rome dhe egjiptiane, përballen me një seri sfidash dhe vështirësish në tregun e punës dhe në fusha të tjera. Zhvillimi i popullatës rome dhe egjiptiane ndikohet nga një sërë faktorësh dhe është e nevojshme të merret parasysh ndërveprimi kompleks i dinamikave sociale, kulturore, politike dhe ekonomike, më qëllim gjithëpërfshirjen dhe integrimin e tyre. Diskriminimi dhe përjashtimi shoqëror pengojnë aksesin e këtyre komuniteteve në arsim, shëndetësi, mundësi të barabarta punësimi dhe progresi. Nga ana tjetër, braktisja e hershme e shkollës, karakteristikë dalluese të popullatës rome dhe egjipti, konsiderohet si një tjetër barrier sinjifikante që pengon zhvillimin ekonomik në fazat e mëvonshme jetësore për shkak të mungesës së aftësive. Mungesa e zhvillimit ekonomik lidhet me mungesën e mundësive për punësim ose aksesin në punësim formal. Gjithashtu, kushtet e varfra të jetesës mund të ndikojnë në shëndetin dhe mirëqenien e përgjithshme, duke bërë të vështirë për individët të angazhohen në aktivitete ekonomike (Manjola Duli & Blerjana Bino, 2020).

Varfëria dhe rëndësia për të përmbushur nevojat bazike jetësore ndikojnë dukshëm në uljen e interesit të individëve romë dhe egjiptianë për tu regjistruar dhe për të përfunduar programet e formimit profesional, duke i detyruar ata të bëjnë zgjedhje alternative që shpesh janë informale, si sektori i grumbullimit të mbetjeve ricikluese, tregtimi i mallrave të përdorura ose aktivitete të tjera që nuk kërkojnë trajnim të veçantë. Përveç aspektit ekonomik, puna informale shoqërohet me dëmtime serioze shëndetësore për komunitetin rom. Gjithashtu, shumë fëmijë janë të involvuar në grumbullimin e mbetjeve për të ndihmuar prindërit e tyre. Fëmijët janë automatikisht të ekspozuar ndaj një sërë rreziqesh dhe janë grupi kryesor që rrezikon të braktisë shkollën ose të martohet herët. (UNICEF, 2019). Po ashtu, kultura e varfërisë dhe përjashtimit, mungesa e besimit në programet ekzistuese të punësimit, përvojat negative nga e kaluara, etj., bëjnë që shumica e romëve dhe egjiptianëve që punojnë në sektorin informal të mbeten në këtë sektor (duke pranuar pasigurinë që sjell tregu i punës informale) dhe të hezitojnë për t'u përfshirë në programet e promovimit të punës.

Plani Kombëtar i Veprimit për Barazi, Pjesëmarrje dhe Përfshirjen e Romëve dhe Egjiptianëve në Republikën e Shqipërisë (2021-2025) ka evidentuar se situata aktuale e punësimit, sidomos pas ndikimit të pandemisë së COVID-19, është e pasigurtë për shkak të mungesës së të dhënave të

përditësuara. Romët dhe egjiptianët gjithashtu përballen me "pengesa të fshehura" në punësim, duke përfshirë distancën nga puna, diskriminimin dhe stigmatizimin për shkak të përkatësisë etnike, migracionin, mungesën e kartave të identitetit dhe dokumenteve të tjera personale dhe administrative, mungesën e arsimitt, mungesën e njohurive për ekzistencën e programeve të punësimit, etj. Ndërkohë që trajnimi profesional dhe programet aktive të punësimit janë të ofruara për individët që janë të regjistruar si punëkërkuese aktiv pranë Zyra të Punësimit, shumica e romëve dhe egjiptianëve nuk janë të regjistruar dhe, si pasojë, nuk përfitojnë nga këto programe. Po ashtu, sipërmarrësit romë dhe egjiptianë nuk disponojnë informacion të mjaftueshëm lidhur me mundësitë e granteve nga agjencitë qeveritare apo strukturat joshëtetëorore.

Një nga elementët kryesorë që ndikojnë drejtpërdrejt në rritjen e shkallës së punësimit të romëve dhe egjiptianëve është rekomandimi dhe mbështetja e atyre që përfundojnë një shkollë profesionale ose cikle të tjera të edukimit, për të aplikuar për vende pune të përshtatshme. Romët dhe egjiptianët janë ndër grupet kryesore përfituese të Ligjit Nr. 65/2016 "Për Ndërmarrjet Sociale në Republikën e Shqipërisë", megjithatë, që nga hyrja në fuqi e ligjit dhe zbatimi i tij nuk ka pasur përfitues. Qëllimi i këtij ligji është, ndër të tjera, punësimi i grupeve në disavantazh në tregun e punës, duke përfshirë gratë viktime të dhunës dhe trafikimit ose përfaqësues nga komunitetet romë dhe egjiptiane. Ligji, që kombinon integrimin në punë me ofrimin e shërbimeve sociale, përcakton se ndërmarrjet sociale duhet të ofrojnë një listë të kufizuar shërbimesh sociale për grupet e marginalizuara dhe njëkohësisht të punësojnë një numër të konsiderueshëm individësh nga këto grupe.

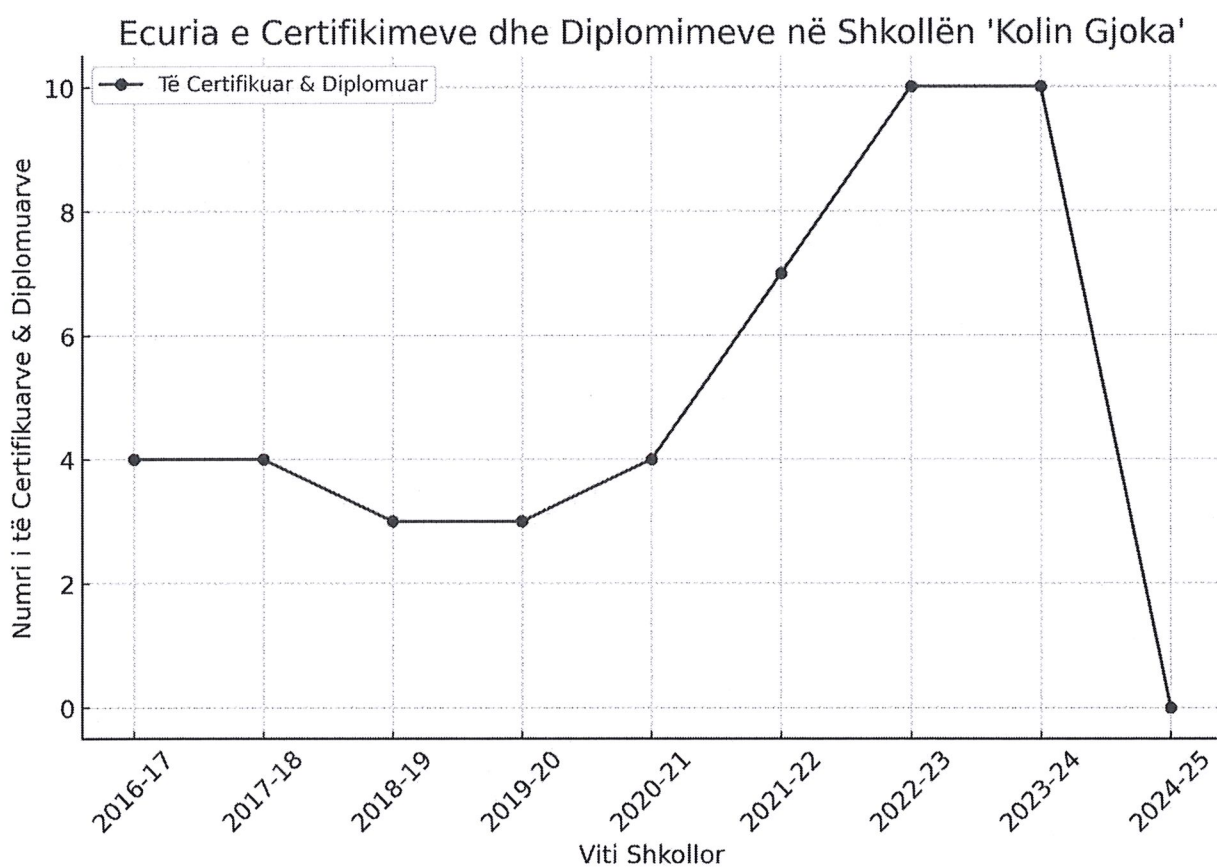
Më specifikisht, në bashkinë Lezhë, shkolla "Kolin Gjoka" ofron mundësi për shkollim profesional. Tabela e mëposhtme tregon numrin e përfaqësuesve nga komuniteti rom dhe egjiptian që janë regjistruar dhe kanë përfunduar arsimin profesional, si dhe frekuencat e braktisjes së shkollës.

Të dhëna nga shkolla ``Kolin Gjoka``

N r	Viti shkollor	Komuniteti Rom	Gjini a		Komuniteti Egjiptin	Gjini a		Vendbanimi	Të certifikuar në formim profesional	Shërbi me këshilli mi dhe orientimi për karrierë nga shkolla "Kolin Gjoka"	Shënime
			G j	F		G j	F				
1	2016 - 2017	1	1	0	5	5	4	Lezhë	3 të Certifikuar + 1 i Diplomuar (komuniteti Egjiptian)	Po	Shkëputur nga cikli akademik - 1 përfaqësues i komunitetit Rom
2	2017 - 2018	1	1	1	13	13	5	Lezhë	3 të diplomuar + 1 i Certifikuar (komuniteti Egjiptin)	Po	
3	2018 - 2019	1	1	1	9	9	2	Lezhë	3 të Certifikuar	Po	Shkëputur nga cikli akademik - 3 përfaqësues të komunitetit Egjiptian (2 M, 1 F)
4	2019 - 2020	1	1	1	8	8	3	Lezhë	2 të Certifikuar + 1 i Diplomuar	Po	Shkëputur nga cikli akademik - 1

											përfaqësues i komunitetit Egjiptian (1M)
5	2020 - 2021	1	1	1	12	12	6	Lezhë	3 të Certifikuar + 1 i Diplomuar	Po	Shkëputur nga cikli akademik - 3 përfaqësues të komunitetit Egjiptian (2 M, 1 2)
6	2021 - 2022	0	0	0	12	12	5	Lezhë	7 të Certifikuar	Po	
7	2022 - 2023	2	2	1	12	12	5	Lezhë	8 të Certifikuar + 2 të Diplomuar	Po	
8	2023 - 2024	0	0	0	20	20	7	Lezhë	5 të Certifikuar + 5 të Diplomuar	Po	Shkëputur nga cikli akademik - 4 përfaqësues të komunitetit Egjiptian (4M)
9	2024 - 2025	2	2	1	14	14	6	Dajç,Lezhë, Shkodër	Në proces	Po	Shkëputur nga cikli akademik - 2 përfaqësues të komunitetit Egjiptian (2 M)

Bazuar në të dhënat e shkollës profesionale "Kolin Gjoka" në Lezhë, përfshirja e komuniteteve rome dhe egjiptiane ka pasur luhatje të ndjeshme gjatë viteve të fundit. Në përgjithësi, numri i nxënësve romë mbetet shumë i ulët, ndërsa komuniteti egjiptian ka pasur një prani më të madhe të regjistrimit dhe certifikimit, megjithëse me sfida të vazhdueshme në vazhdimin e arsimit profesional.

Regjistrimi dhe përparimi akademik

- **Nxënësit romë:** Nga viti shkollor 2016-2017 deri në vitin 2024-2025, numri i nxënësve romë që kanë ndjekur shkollën ka qenë shumë i kufizuar. Të dhënat tregojnë se përgjatë këtyre viteve nuk kanë qenë të regjistruar më shumë se dy nxënës romë. Në disa vite, si në 2021-2022 dhe 2023-2024, nuk ka pasur asnjë nxënës rom të regjistruar.
- **Nxënësit egjiptianë:** Numri regjistrimit të nxënësve egjiptian në krahasim me nxënësit romë i kanë qenë më të larta, duke arritur deri në 20 nxënës në vitin shkollor 2023-2024. Megjithatë, largimet dhe braktisja e shkollës mbeten sfida të vazhdueshme, me raste të shumta të nxënësve që ndërpresin arsimin.

Diplomimi dhe çertifikimi në formimin profesional

- Pavarësisht sfidave, një numër i caktuar i nxënësve ka arritur të certifikohet ose të diplomohet. Për shembull, në vitin 2022-2023, u diplomuan dy nxënës egjiptianë dhe u çertifikuan tetë të tjerë.
- Në vitin 2023-2024, pati përmirësime me pesë nxënës të diplomuar dhe pesë të certifikuar nga komuniteti egjiptian.

Largimi nga arsimi profesional

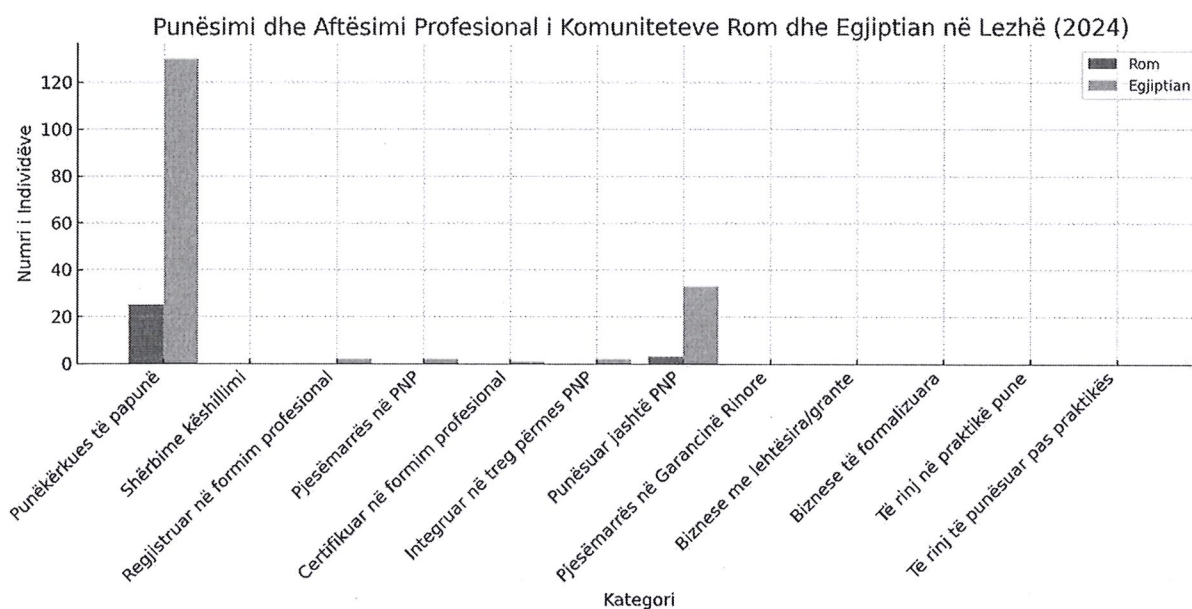
- Në mënyrë të vazhdueshme, nxënës nga komuniteti egjiptian kanë braktisur shkollën. P.sh., në vitin 2023-2024, u raportuan katër largime nga meshkuj egjiptianë, ndërsa në vitin 2024-2025, janë larguar dy nxënës egjiptianë.
- Për komunitetin rom, ka raste të largimeve, por numri i ulët i regjistrimeve bën që ndikimi të mos jetë aq i dukshëm sa te komuniteti egjiptian.

Shërbime mbështetëse

- Shkolla "Kolin Gjoka" ofron **shërbime këshillimi dhe orientimi për karrierë**, të cilat kanë qenë të disponueshme për nxënësit gjatë gjithë periudhës së monitoruar. Kjo mund të ndihmojë në zvogëlimin e braktisjes shkollore, megjithëse ende nuk ka një ndikim të theksuar në përfshirjen e komuniteteve romë dhe egjiptiane.

Kjo situatë tregon nevojën për politika më efektive mbështetëse, përfshirë **ndihmë financiare, rritje të aksesit në arsimin profesional dhe zbatim të programeve të mbështetjes sociale** për këta nxënës, duke siguruar që të kenë mundësi të barabarta për zhvillim profesional dhe integrim në tregun e punës.

Ndërkaq përsa i përket punësimit apo regjistrimit të komunitetit si punëkërkues të papunë, të dhënat i përkasin vetëm vitit 2024. Aktualisht, numri i punëkërkuesve të papunë të regjistruar pranë Zyrës së Punësimit përfshin 130 individë nga komuniteti egjiptian dhe 25 nga komuniteti rom. Megjithatë, gjatë vitit 2024, asnjë punëkërkues i këtyre komuniteteve nuk ka marrë shërbime këshillimi dhe orientimi për karrierë.

Mungesa e një qendre profesionale specifike në Lezhë ka sjellë nevojën për bashkëpunim me Qendrën e Formimit Profesional në Shkodër. Në këtë kuadër, janë ngritur dy kurse pranë Shkollës Profesionale

"Kolin Gjoka": një për kuzhinë dhe një për parukeri/manikyr-pedikyr. Deri më tani, vetëm 2 individë nga komuniteti egjiptian janë përfshirë në këto kurse, ku njëri ka ndjekur kursin e manikyr-pedikurit dhe tjetri vazhdon kursin e kuzhinës. Në lidhje me programet e nxitjes së punësimit, gjatë vitit 2024 janë përfshirë dy individë nga komuniteti egjiptian në praktika profesionale dhe formim në punë. Në aspektin e certifikimeve profesionale, vetëm një individ është certifikuar, por ende mbetet i papunë, ndërsa një tjetër vazhdon kursin e kuzhinës.

Integrimi në tregun e punës ka qenë i kufizuar. Nëpërmjet programeve të nxitjes së punësimit, dy individë egjiptianë kanë qenë të përfshirë, ku njëri vazhdon ende me projektin, ndërsa tjetri ka kaluar në punësim të rregullt pa mbështetje nga programi. Sa i përket punësimit të drejtpërdrejtë, janë punësuar gjithsej 3 individë nga komuniteti rom dhe 33 nga komuniteti egjiptian. Megjithatë, në programin e vetëpunësimit nuk ka pasur aplikime nga këto kategori, ndërsa programet e punëve publike në komunitet nuk janë zbatuar në Bashkinë Lezhë. Për sa i përket përfundimit të kurseve të formimit profesional ose arsimit të mesëm profesional dhe më pas punësimit, vetëm një individ ka përfunduar një kurs, por ende nuk është punësuar. Lidhur me përfshirjen e të rinjve në praktika pranë institucioneve dhe mundësitë e punësimit pas këtyre praktikave, nuk ka informacion të disponueshëm. Gjithashtu, skema e Garancisë Rinore për kategorinë NEET nuk është zbatuar ende në Qarkun e Lezhës.

Në aspektin e mbështetjes për bizneset, nuk ka informacion mbi numrin e bizneseve të komuniteteve rom dhe egjiptian që kanë përfituar lehtësira fiskale apo grante të vogla për qëndrueshmëri afatgjatë. Po ashtu, nuk ka të dhëna mbi bizneset informale të identifikuara dhe mbështetura për formalizim. Për sa i përket kurseve profesionale të ofruara në Lezhë, mungesa e një qendre të dedikuar ka bërë që oferta të jetë e kufizuar vetëm në dy kurse profesionale në bashkëpunim me institucionet në Shkodër.

Ndër sfidat kryesore në punësimin dhe aftësimin profesional të komuniteteve rom dhe egjiptian në Lezhë përfshihet vështirësia e integrimit në tregun e punës për shkak të natyrës së jetesës së tyre, mungesës së disiplinës ndaj orareve dhe kontratave të punës, ndjenjës së inferioritetit dhe menaxhimit të të ardhurave mujore. Një tjetër problematikë e rëndësishme është mungesa e arsimit bazë, e cila përbën një pengesë për ndjekjen e kurseve profesionale.

Sa i përket politikave dhe praktikave pozitive, Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 17, datë 15.01.2020, parashikon që komunitetet rom dhe egjiptian të përfitojnë 6 paga minimale dhe 12 muaj sigurime shoqërore, ndryshe nga kategoritë e tjera. Për më tepër, këto kategori janë të përfshira si tregues të veçantë në kartën e performancës së çdo zyre punësimi. Aktivitetet informuese dhe mbështetëse përfshijnë orientim dhe këshillim individual për çdo punëkërkues nga këto komunitete drejt formimit ose punësimit, megjithëse përfshirja mbetet e ulët.

Të dhëna mbi punësimin dhe aftësimin profesional të komuniteteve Rom dhe Egjiptian në Bashkinë Lezhë (2024)

Kategoria	Numri i individëve Rom	Numri i individëve Egjiptian	Total
Të regjistruar si punëkërkues të papunë	25	130	155
Kanë marrë shërbime këshillimi dhe orientimi për karrierë	0	0	0
Të regjistruar në formim profesional	0	2	2
Të përfshirë në Programet e Nxitjes së Punësimit (PNP)	0	2	2
Të certifikuar në formim profesional	0	1	1
Të integruar në tregun e punës përmes PNP-ve	0	2	2
Të punësuar përmes programeve të tjera (jo PNP)	3	33	36
Të përfshirë në Garancinë Rinore (NEET)	-	-	0
Biznese të komuniteteve që kanë përfituar lehtësira fiskale ose grante	-	-	0
Biznese informale të identifikuar dhe mbështetura për formalizim	-	-	0
Të rinj të përfshirë në praktikë pune pranë institucioneve	-	-	0
Të rinj të punësuar pas praktikës në institucione	-	-	0

● Strehimi dhe infrastruktura

Komunitetet rome dhe egjiptiane shpesh hasin barriera shoqërore që pengojnë integrimin e tyre në shoqëri. Diferencat kulturore, diskriminimi dhe paragjykimet historike luajnë rol në këtë përjashtim të vazhdueshëm. Për më tepër, shumë anëtarë të komunitetit rom dhe egjiptian jetojnë në kushte tejet të vështira, duke u përballur me probleme lidhur me strehimin, infrastrukturën e papërshtatshme dhe akses të ulët në shërbimet shëndetësor cilësore. Mungesa e infrastrukturës lidhet në mënyrë direkte me privimin nga energjia elektrike, ujin e pijshëm, si dhe të jetuarin me kushte higjieno sanitare së përshtatshme. Bashkia Lezhë nuk ka qenë përfituese e fondeve të strehimit gjatë 5 viteve të fundit dhe ky fakt përbën një përparësi në sistemin e pikëzimit që miraton çdo vit Ministria përgjegjëse për strehimin për përzgjedhjen e bashkive përfituese nga fondet buxhetore. Funkzioni i strehimit mbulohet nga një specialist, i sektorit të Kujdesit Social, i cili është njëkohësisht përgjegjës edhe për koordinimin dhe informacionin. Qëllimi i punës së specialistit të strehimit social është të administrojë dhe planifikojë shpërndarjen e programeve sociale për strehim, me qëllim krijimin e mundësive për strehim të përshtatshëm dhe të përballueshëm duke u mbështetur në aftësinë paguese të familjeve që kanë nevojë për strehim dhe është përgjegjës për zbatimin e kërkesave sipas ligjit nr.22/2018 “Për Strehimin Social” i ndryshuar, dhe aktet e tjera nënligjore në zbatim të tij. Nevoja për strehim social vlerësohet bazuar në numrin e aplikimeve që janë bërë në bashki. Që nga viti 2023, aplikimet për strehim bëhen edhe nëpërmjet sistemit online në e-Albania me asistim të punonjësve të bashkisë.

Bashkia synon të sigurojë kushte të përshtatshme dhe të përballueshme strehimi për banorët e bashkisë Lezhë, me vëmendje të veçantë në grupet më të pafavorizuara si: persona me aftësi të kufizuara; familjet njëprindërore që kanë në ngarkim fëmijë, ku përfshihen edhe vajzat nëna; të moshuarit; familjet me më shumë se katër fëmijë; gra të dhunuara apo viktime të trafikimit; vajzat nëna dhe, anëtarë të komunitetit Rom e Egjiptian.

Qëllimi i P5VS është të sigurojë përmirësimin e kushteve të banimit për rreth 600 familje deri në vitin 2030. Në realizimin e programit 5-vjeçar për strehimin social, bashkia e Lezhë aplikon parimet e Strategjisë Kombëtare të Strehimit social:

- ☐ Familjet me të ardhura të ulëta e, veçanërisht, grupet në pozita të pafavorizuara përbëjnë prioritet.
- ☐ Oferta për strehim social vjen e gatishme, e arritshme, e përballueshme dhe me alternativa cilësore.
- ☐ Sektori i strehimit social ndërvepron me sektorë të tjerë brenda shërbimit të mbrojtjes sociale, si dhe me mbrojtjen civile e planifikimin e territorit me qëllim që jo vetëm të rritë ofertën, por edhe të ulë çënueshmërinë e familjeve ndaj riskut të fatkeqësive.

Bazuar në parimet Kushtetuese, Bashkia e Lezhës e bazon programin 5-vjeçar të strehimit në bashkëfinancimin e programeve në masën 30 – 40% të kostove të projektit dhe nëbashkëpunimin me sektorin privat për të rritur fondet përmes instrumenteve të parashikuara në ligjin e strehimit social dhe në legjislacionin e planifikimit dhe zhvillimit të territorit.

Familjet përfituese për 5 vitete e fundit me programin e subvencionimit të qirasë dhe e shprehur në përqindje, për kategoritë e komunitetit rom/egjiptianë.

- 2020 – 54 familje përfituese nga këto 32 familje përfituese i përkasin komunitetit rom/egjiptianë ose 59.3%
- 2021 – 55 familje përfituese nga këto 27 familje përfituese i përkasin komunitetit rom/egjiptianë ose 49%
- 2022 – 61 familje përfituese nga këto 24 familje përfituese i përkasin komunitetit rom/egjiptianë ose 39%
- 2023 – 63 familje përfituese nga këto 25 familje përfituese i përkasin komunitetit rom/egjiptianë ose 39.7%
- 2024 – 73 familje përfituese nga këto 26 familje përfituese i përkasin komunitetit rom/egjiptianë ose 36%
- 2025 - 83 familje përfituese 26 nga këto familje përfituese i përkasin komunitetit rom/egjiptianë ose 31%

Numri i familjeve të cilat aplikojnë për programet e strehimit social janë pothuajse të njëjtat familje të cilat kanë aplikuar ndër vite.

- **Shëndetësia**

Në Bashkinë e Lezhës, situata e komunitetit rom dhe egjiptian në lidhje me shëndetin është përballur me shumë sfida që lidhen me kushte të pafavorshme socio-ekonomike dhe diskriminim në sektorin e shëndetësisë. Komuniteti rom dhe egjiptian vazhdon të përballlet me vështirësi të mëdha në qasjen në shërbime shëndetësore cilësore, dhe kjo ka ndikuar në shëndetin e përgjithshëm të individëve të këtyre grupeve.

Një prej pengesave kryesore është mungesa e aksesit të barabartë në shërbimet shëndetësore. Shumë individë të komunitetit rom dhe egjiptian nuk kanë mundësi të përfitojnë nga shërbimet shëndetësore bazike, për shkak të mungesës së sigurimeve shëndetësore dhe mungesës së njohurive për mundësitë që ofrohen nga sistemet shëndetësore shtetërore. Edhe për ata që mund të kenë akses, ka një mungesë të theksuar të informacionit mbi shërbimet dhe trajtimet mjekësore të disponueshme, duke bërë të vështirë përdorimin efektiv të burimeve që janë në dispozicion.

Në fushën e shëndetit riprodiktiv, gratë e komunitetit rom dhe egjiptian shpesh janë të ekspozuara ndaj rreziqeve më të mëdha për shkak të mungesës së kujdesit prenatal dhe pas lindjes. Pavarësisht përpjekjeve për të ofruar shërbime shëndetësore për gratë dhe vajzat e këtij komuniteti, nivelet e larta të lindjeve të hershme dhe komplikacioneve gjatë shtatzënisë janë ende të pranishme. Ka gjithashtu një mungesë të shërbimeve të shëndetit mendor dhe mbështetje për gratë pas lindjes, duke çuar në sfida të mëdha për shëndetin e përgjithshëm të grave të komunitetit.

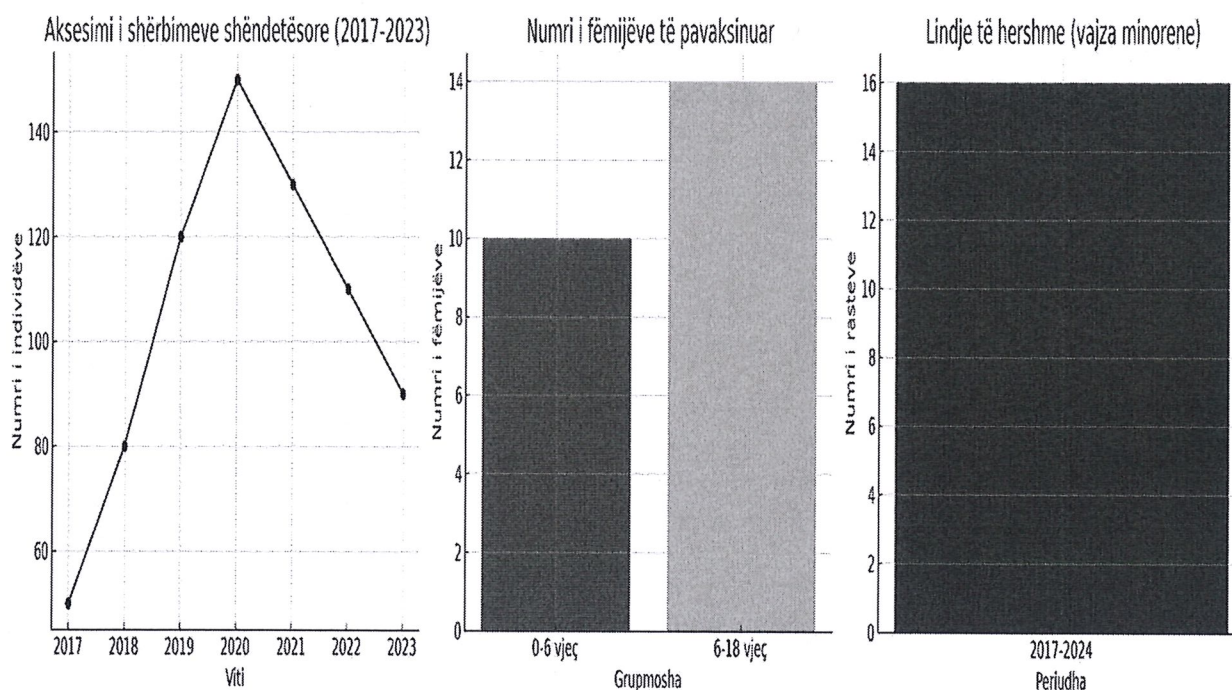
Shëndeti mendor është një tjetër fushë që ka nevojë për vëmendje të veçantë. Mungesa e shërbimeve të shëndetit mendor dhe stigmës që ekziston për këtë çështje brenda komunitetit ka çuar në një rritje të stresit, izolimit dhe problemeve të tjera emocionale tek individët, veçanërisht tek të rinjtë dhe gratë. Shpesh, ndjenja e mospërfshirjes dhe diskriminimi që ndjejnë këta individë kontribuojnë në përkeqësimin e shëndetit mendor, duke i bërë ata më të ekspozuar ndaj problemeve si ankthi, depresioni dhe stres të vazhdueshëm.

Në lidhje me shëndetësinë, sipas të dhënave nga Regjistri Kombëtar Rom-Alb dhe NjVKSh Lezhë, rezulton se nga viti 2017 deri në vitin 2023, numri i individëve nga komuniteti Rom dhe Egjiptian që kanë akses në shërbimet shëndetësore ka ardhur në rritje, me një kulm në vitin 2020, por me një rënie

graduale në vitin 2023. Kjo rënie mund të jetë ndikuar nga faktorë të ndryshëm, përfshirë migrimin, mungesën e informacionit mbi shërbimet dhe kushtet socio-ekonomike.

Një tjetër problem shqetësues është situata e vaksinimit të fëmijëve, ku një numër i konsiderueshëm i fëmijëve të komunitetit Rom dhe Egjiptian janë identifikuar si të pavaksinuar për arsye të ndryshme, si refuzimi nga prindërit, emigrimi apo ndryshimi i adresës. Në grupmoshën 0-6 vjeç, janë evidentuar 10 raste të fëmijëve të pavaksinuar, ndërsa në grupmoshën 6-18 vjeç, ky numër arrin në 14, shpesh për shkak të martesave në moshë të hershme.

Gjithashtu, një sfidë tjetër e identifikuar është fenomeni i lindjeve të hershme, ku nga viti 2017 deri në vitin 2024 janë regjistruar 16 raste të lindjeve të hershme nga vajza minorene. Për sa i përket shëndetit të përgjithshëm, komuniteti Rom dhe Egjiptian në Lezhë përballet kryesisht me sëmundje kardiovaskulare si hipertensioni dhe insuficienca renale kronike, sëmundje pulmonare kronike si SPOK, si dhe sëmundje infektive si tuberkulozi dhe hepatiti. Diferencat gjinore në lidhje me sëmundshmërinë tregojnë se meshkujt janë më të predispozuar të vuajnë nga probleme shëndetësore për shkak të përdorimit të lartë të alkoolit dhe duhanit.

Në përpjekje për të informuar dhe ndërgjegjësuar komunitetin mbi rëndësinë e shëndetit dhe shërbimeve të disponueshme, janë organizuar aktivitete të shumta me fokus edukimin dhe sensibilizimin. Këto aktivitete përfshijnë informimin mbi ekstremizmin e dhunshëm dhe mënyrat për ta parandaluar, rëndësinë e identifikimit të hershëm të problematikave të shëndetit mendor dhe trajtimin e tyre nga mjekët specialistë, si dhe pasojat e përdorimit të substancave si kanabisi. Gjithashtu, janë organizuar aktivitete të dedikuara për Ditën e Diskriminimit Zero, ku komuniteti informohet mbi mënyrat për të kërkuar ndihmë në rast se përballet me diskriminim. Dita Ndërkombëtare e Grave shërben si një mundësi për të rritur ndërgjegjësimin mbi të drejtat dhe detyrimet e grave në shoqëri, ndërsa Dita Ndërkombëtare e Sindromës Doën dhe Dita Botërore e Autizmit ndihmojnë në edukimin dhe sensibilizimin mbi këto çështje, duke promovuar përfshirjen dhe mbështetjen për fëmijët me nevoja të veçanta.

Ndër temat e tjera të trajtuara përfshihen edhe mbrojtja e të drejtave të fëmijëve, lufta kundër punës së fëmijëve dhe parandalimi i dhunës seksuale gjatë konflikteve. Në këtë kontekst, është organizuar edhe Dita Ndërkombëtare e Romëve ku komuniteti mëson mbi të drejtat dhe detyrimet e tyre si qytetarë të barabartë.

Një fokus i veçantë i këtyre iniciativave është mbrojtja e individëve nga trafikimi i personave dhe dhuna me bazë gjinore, duke përfshirë 16 Ditët e Aktivizimit kundër Dhunës me Bazë Gjinore. Këto aktivitete synojnë të rrisin ndërgjegjësimin dhe të nxisin raportimin e rasteve të dhunës dhe trafikimit. Gjithashtu, është organizuar Dita Botërore e Personave me Aftësi të Kufizuara, ku komuniteti informohet mbi shërbimet mbështetëse që ofrohen për këtë kategori, përfshirë kujdesin shëndetësor në banesë dhe përkujdesjen psikologjike në qendrat psikosociale.

- Përpjekjet për Përmirësim

-Në përgjigje të këtyre sfidave, janë ndërmarrë disa iniciativë dhe programe për të përmirësuar kushte shëndetësore për komunitetin rom dhe egjiptian. Pjesë e këtyre iniciativave është rritja e ndërgjegjësimit për shëndetin dhe ofrimi i mundësive për akses në trajtime dhe shërbime mjekësore për individët e këtij komuniteti. Po ashtu, janë ofruar mundësi për trajnimin e personelit mjekësor, për t'u bërë ata më të përgatitur për të trajtuar pacientët nga komunitetet më të marginalizuara.

-Gjithashtu, ka pasur përpjekje për të përmirësuar qasjen në shërbimet e shëndetit mendor për individët që përballen me stres dhe problemet emocionale. Pavarësisht përpjekjeve për të ofruar shërbime shëndetësore, ende ka shumë punë për t'u bërë në këtë fushë, sidomos në lidhje me ofrimin e shërbimeve të nevojshme dhe me ndihmën që mund të ofrohet për individët që kanë nevojë për mbështetje psikologjike.

- Rekomandime

-Për të përmirësuar situatën e shëndetit të komunitetit rom dhe egjiptian në Bashkinë Lezhë, disa hapa janë të nevojshëm. Duhet të rritet ndërgjegjësimi dhe edukimi shëndetësor për komunitetin, duke i informuar ata për mundësitë që ofron sistemi shëndetësor dhe duke u mundësuar atyre të kenë njohuri më të mira mbi kujdesin shëndetësor. Për më tepër, është e nevojshme që shërbimet shëndetësore të bëhen më të aksesueshme për këtë komunitet, përfshirë mbështetje për ata që nuk kanë mundësi të paguajnë për shërbime mjekësore.

-Përgatitja e personelit shëndetësor për të ofruar trajtime të ndjeshme dhe të përshtatshme për komunitetin rom dhe egjiptian është gjithashtu shumë e rëndësishme, si dhe krijimi i mundësive për shërbime shëndetësore për individët që përballen me probleme shëndetësore mendore. Ndihma për shëndetin mendor është thelbësore për përmirësimin e cilësisë së jetës së këtij komuniteti dhe për të mundësuar një jetë më të shëndetshme dhe më të integruar shoqërisht.

-Përpjekjet për të adresuar këto sfida dhe për të krijuar mundësi për një jetë më të shëndetshme për komunitetin rom dhe egjiptian në Bashkinë Lezhë janë thelbësore për të siguruar një zhvillim më të mirë dhe një integrim të plotë në shoqëri.

PRAKTIKA POZITIVE

Shërbime që ofrohen nga Bashkia Lezhë, me fokus komunitetet e marginalizuara (përfshirë komunitetet rome dhe egjiptiane)

Bashkia Lezhë, në bashkëpunim me struktura të ndryshme ofrojnë një sërë shërbimesh me fokus komunitetet e marginalizuara (përfshirë komunitetet rome dhe egjiptiane).

SHËRBIMET E BASHKISË LEZHË ME FOKUS KOMUNITETET E MARGJINALIZUARA

Shërbime për të moshuarit

- **Qendra Ditore për të Moshuarit** – Funkcionon në bashkëpunim me Kryqin e Kuq, dega Lezhë. Ofron aktivitete sociale, rekreative dhe mbështetje psikosociale për të moshuarit, duke ndihmuar në përmirësimin e cilësisë së jetës dhe reduktimin e izolimit social.

Shërbime për fëmijët

- **Qendra Rezidenciale Jopublike**
 - **Qendra "Rozalba"** – Strehim dhe kujdes i specializuar për fëmijët në nevojë, duke siguruar shërbime edukative dhe psikosociale.
 - **Qendra "Karlo Akutis"** – Kujdes rezidencial për fëmijët e braktisur ose në situata të vështira sociale, duke garantuar mbështetje për zhvillimin e tyre të qëndrueshëm.
- **Qendra Ditore Jopublike**
 - **Qendra "Malteser"** – Ofrohen aktivitete edukative dhe mbështetje psikosociale për fëmijët nga komunitetet e marginalizuara.
 - **Qendra "Jozue"** – Fokusuar në mbështetjen akademike dhe sociale të fëmijëve në nevojë.
 - **Qendra "E Shenjtja Mari"** – Shërbime për fëmijët nga familjet e cënueshme, me theks në zhvillimin e aftësive dhe përfshirjen sociale.
- **Shërbimi Lëvizës në Banesë për Fëmijët me Aftësi të Kufizuara (PAK)**
 - Ofrohet mbështetje në vendbanim për fëmijët me aftësi të kufizuara, duke siguruar terapi zhvillimore dhe asistencë individuale sipas nevojave specifike.

Shërbime për PAK (Personat me Aftësi të Kufizuara)

- **Qendra Ditore Publike "Qendra e Zhvillimit Ditor"**
 - Ofron terapi zhvillimore, rehabilitim, aktivitete edukative dhe mbështetje sociale për fëmijët dhe të rriturit me aftësi të kufizuara.

Shërbime për Gratë e Dhunuara dhe Viktimat e Trafikimit

- **Qendra Rezidenciale Emergjente Jopublike "Rozalba"**
 - Strehim emergjent për gratë viktimat të dhunës në familje dhe trafikimit, duke ofruar shërbime psikosociale, asistencë ligjore dhe mbështetje për riintegrim.

Shërbime për të Rinjtë

- **Qendra Ditore Jopublike**
 - Ofron aktivitete edukative, trajnime profesionale dhe mbështetje për zhvillimin personal dhe social të të rinjve.
- **Qendra Ditore Publike**
 - Ofron programe për fuqizimin e të rinjve përmes aktiviteteve sociale, edukative dhe profesionale. Fokusohet në përfshirjen e të rinjve në nisma komunitare, punësim dhe orientim profesional.

- **QENDRA KOMUNITARE MULTIFUNKSIONALE**

Në nëntor ka nisur projekti i qendres komunitare multifunktionale, dhe aktualisht frekuentohet nga një fëmijë i cili i përket komunitetit rom/egjiptian, i cili merr shërbim në programin passhollor.

Shërbimet e ofruara nga Qendra Multifunktionale Malteser Lezhë

Target Grupi

Qendra Multifunktionale Malteser në Lezhë ofron shërbime për komunitetin Rom dhe Egjiptian në qytetin e Lezhës, duke u fokusuar në përmirësimin e mirëqenies së tyre sociale, ekonomike, shëndetësore dhe psikologjike.

Qëllimi Kryesor

Qendra synon të promovojë edukimin, zhvillimin dhe socializimin e komunitetit Rom dhe Egjiptian përmes një sërë aktiviteteve të përshtatura për nevojat e tyre specifike. Shërbimet synojnë të fuqizojnë individët dhe familjet, duke ofruar mundësi për rritje personale dhe përmirësim të kushteve të jetesës.

Llojet e Shërbimeve të Ofruara

1. Aktivitete Kreative

Ky shërbim ka në fokus fëmijët e komunitetit Rom dhe Egjiptian, duke i angazhuar ata në përgatitjen e punimeve kreative. Përmes këtyre aktiviteteve, fëmijët aftësohen në krijimin e materialeve artistike dhe zhvillojnë kreativitetin e tyre. Gjithashtu, përfshihen lojëra psikosociale dhe edukative që synojnë të nxisin zhvillimin e tyre social dhe personal.

2. Aktivitete Informuese

Këto aktivitete u drejtohen si fëmijëve ashtu edhe prindërve të komunitetit Rom dhe Egjiptian, duke trajtuar tematika edukative për informimin dhe zhvillimin e tyre kognitiv dhe psiko-social. Gjatë

këtyre sesioneve, pjesëmarrësit marrin njohuri përmes materialeve edukative mbi problematika që ndikojnë në mirëqenien e tyre, si çështjet shëndetësore, sociale dhe ekonomike.

3. "Lexojmë së Bashku"

Ky shërbim ka për qëllim të nxisë angazhimin e fëmijëve të komunitetit Rom dhe Egjiptian në leximin e materialeve edukative. Fëmijët përfshihen në sesione leximi dhe në realizimin e detyrave shtesë për të forcuar aftësitë e tyre akademike dhe për të krijuar një kulturë leximi. Kjo iniciativë i ndihmon ata të jenë më të orientuar drejt materialeve të dobishme për formimin e tyre edukativ dhe psikosocial.

4. Programi Passhkolle

Ky program synon të ofrojë asistencë të vazhdueshme për fëmijët që kanë nevojë për mbështetje shtesë në procesin mësimor. Përmes këtij shërbimi, fëmijët ndihmohen në mësimin e lëndëve ku kanë vështirësi, duke u ofruar një mjedis të strukturuar dhe mbështetës për zhvillimin e tyre akademik.

5. Aktivitete Sportive

Sporti është një mjet i rëndësishëm për zhvillimin fizik dhe social të fëmijëve. Për këtë arsye, Qendra Multifunksionale Malteser Lezhë organizon aktivitete sportive të ndryshme, duke i angazhuar fëmijët në lojëra të ndryshme fizike, edukative dhe socializuese. Këto aktivitete promovojnë mirëqenien sociale dhe ndihmojnë fëmijët të ndërtojnë sjellje pozitive, të mësojnë rregullat e bashkëpunimit dhe të zhvillojnë aftësitë e tyre të komunikimit.

6. Trajnime për Fëmijët dhe të Rinjtë

Ky shërbim synon aftësimin dhe zhvillimin e fëmijëve dhe të rinjve në fusha të ndryshme, për t'i pajisur ata me njohuri dhe aftësi të vlefshme për të ardhmen e tyre. Trajnimet përfshijnë tema që lidhen me zhvillimin personal, edukimin psiko-social dhe integrimin në shoqëri. Përmes këtyre sesioneve, pjesëmarrësit mësojnë strategji për të përmirësuar vetëbesimin, aftësitë e komunikimit dhe mendimin kritik.

Përfundim

Qendra Multifunksionale Malteser Lezhë është një hapësirë e sigurt dhe mbështetëse për komunitetin Rom dhe Egjiptian, duke ofruar një gamë të gjerë shërbimesh që ndihmojnë në edukimin, zhvillimin dhe mirëqenien e tyre. Me anë të aktiviteteve kreative, informuese, leximit të drejtuar, programit afterschool, sportit dhe trajnimeve, Qendra synon të fuqizojë individët dhe të krijojë mundësi për integrimin e tyre në shoqëri.

VIZIONI DHE OBJEKTIVAT E PLANIT

Vizioni

Bashkia Lezhë angazhohet për të siguruar mundësi të barabarta për të gjithë qytetarët e saj, pa marrë parasysh përkatësinë etnike. Ajo punon për të adresuar pabarazitë që ekzistojnë midis pakicave rome dhe egjiptiane dhe pjesës tjetër të popullsisë, duke zbatuar masa dhe aktivitete gjithëpërfshirëse dhe fuqizuese. Këto përpjekje synojnë integrimin e plotë të romëve dhe egjiptianëve në jetën sociale, ekonomike, kulturore dhe politike të Bashkisë Lezhë.

Objektivat Strategjikë

- Anëtarët e pakicave rome dhe egjiptiane në Bashkinë Lezhë do të kenë akses të plotë në shërbimet e gjendjes civile dhe ndihmës ligjore falas, me të gjithë ata të regjistruar në regjistrat e gjendjes civile.
- Fuqizimi ekonomik i individëve dhe familjeve nga pakicat rome dhe egjiptiane do të arrihet përmes mundësive të punësimit të rregullt dhe të qëndrueshëm.
- Anëtarët e pakicave rome dhe egjiptiane do të kenë një nivel më të lartë arsimor dhe akses më të mirë në arsimim cilësor dhe gjithëpërfshirës, përfshirë ata që janë kthyer nga emigracioni, në Bashkinë Lezhë.
- Ruajtja e diversitetit kulturor dhe promovimi i vlerave rome dhe egjiptiane do të jenë prioritetet kyçe.
- Anëtarët e pakicave rome dhe egjiptiane do të kenë akses të plotë në shërbimet e strehimit dhe do të jetojnë në kushte më të mira strehimi dhe infrastrukture.
- Do të përmirësohet shëndeti dhe aksesin në shërbimet shëndetësore për anëtarët e pakicave rome dhe egjiptiane.
- Rritja e mirëqenies sociale për këto grupe do të jetë një fokus i rëndësishëm.
- Do të eliminohet antixhipsizmi përmes njohjes dhe edukimit të shoqërisë, për të siguruar një mjedis të lirë nga diskriminimi ndaj këtyre grupeve.
- Fuqizimi i pakicave rome dhe egjiptiane do të arrihet përmes statistikave, planifikimit dhe buxhetimit të ndjeshëm ndaj diversitetit rom dhe egjiptian

PJESA II

MATRICA E PLANIT TË MASAVE

Plani i Masave

Matrica e Planit të Masave: Plani Vendor për Barazi, Përfshirje dhe Pjesëmarrje të Romëve dhe Egjiptianëve 2025-2030, Bashkia Lezhë

FUSHA E NDËRHYRJES: ARSIMI DHE DIVERSITETI KULTUROR						
Objektivi strategjik	1. Përmirësimi i nivelit arsimor dhe ofrimi i aksesit më të gjerë në arsimim cilësor dhe gjithëpërfshirës për anëtarët e pakicave rome dhe egjiptiane, duke përfshirë ata që janë kthyer nga emigracioni, në Bashkinë Lezhë					
Objektivi specifik	1.1. Rritja e ndërgjegjësimit për rëndësinë e arsimit në mesin e pakicave rome dhe egjiptiane.					
Masat/veprimtaritë	Aktorët përgjegjës	Treguesit e rezultateve	Burimet e të dhënave	Afatet	Financi mi	Monitor imi
1.1.1 Formimi i grupeve të punës për realizimin e aktiviteteve informuese dhe ndërgjegjësuere midis bordeve të shkollave, Qendrës së Arsimit dhe drejtorive përkatëse në Bashki.	Zyra Vendore Arsimore , Bashkia Lezhë	Numri i grupeve dhe anëtarëve të ngritur, numri i aktiviteteve të realizuara, raportet e përgatitura nga grupet e punës.	Raportet e përgatitura nga grupi/et e punës	Çdo vit, para fillimit të vitit të ri shkollor 2025-2030	Bazuar tek shpenzimet buxhetore të institucioneve përkatëse	Zyra Vendore Arsimore (ZVA)

1.1.2	Informimi dhe ndërgjegjësimi i komuniteteve	Bashkia Lezhë – Qendra e Arsimit dhe	Numri i aktiviteteve informuese/ndërgjegjësuere	Raportet e aktiviteteve	Çdo vit 2022-2025	Bazuar tek shpenzimet buxhetore të institucioneve përkatëse	ZVA
-------	---	--------------------------------------	---	-------------------------	-------------------	---	-----

	rome dhe egjiptiane mbi rëndësinë e arsimimit (të hershëm dhe gjatë gjithë jetës), mundësitë për të (p.sh. mundësinë për bursa), si dhe kundër punësimit të fëmijëve dhe martesave të hershme që pengojnë arsimimin e tyre.	Mediatori për pakicat OSHC-të Shkollat Qendra Komunitare (SHQK-të)	Numri i aktiviteteve informuese/ndërgjegjësuere për zonë me përqendrim të popullsisë rome/egjiptiane Numri i pjesëmarrësve në aktivitete				
1.1.3	Vendosja e masave shtrënguese dhe detyrimeve për familjet që përfitojnë nga bonusi i qirasë për të dërguar fëmijët në kopshte dhe/ose shkollë	Bashkia Lezhë në bashkëpunim me Zyrën Vendore të Arsimit (ZVA) dhe shkollat	Numri i rasteve të identifikuara Numri i rasteve ku masat shtrënguese kanë funksionuar	Statistika dhe raporte të institucioneve përkatëse	Çdo vit 2025-2030	Bazuar tek shpenzimet buxhetore të institucioneve përkatëse	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social (DShKS)

Objektivi specifik		1.2. Përmirësimi i aksesit në shërbime arsimore cilësore dhe gjithëpërfshirëse për fëmijët e pakicave romë dhe egjiptiane.					
Masat/veprimtaritë		Aktorët përgjegjës	Treguesit e rezultateve	Burimet e të dhënave	Afatet	Financi mi	Monitor imi
1.2.1 Identifikimi dhe menaxhimi i rasteve të fëmijëve që nuk frekuentojnë (rregullisht)		NjMF, Bashkia Lezhë ZVA dhe shkollat	Numri i rasteve të identifikuar Numri i rasteve të menaxhuara Numri i rasteve të fëmijëve që i janë	Dosjet e punës së NjMF Statistikat e shkollave dhe ZVA-së	Çdo vit, vazhdimisht 2025-2030	Bazuar tek shpenzimet buxhetore të institucioneve përkatëse	NjMF, Bashkia Lezhë

	shkollën, fëmijëve në situatë rrugë etj.		rikthyer shkollës (rregullisht)				
1.2.2	Stimulimi për fëmijët në rrezik braktisje përmes legjislacionit përkatës	Drejtoria Arsimore Rajonale (DAR) ZVA Drejtoritë e Shkollave	Numri i rasteve të fëmijëve braktisës që i janë rikthyer shkollimit	Statistika dhe raporte vjetore të aktorëve përgjegjës	Çdo vit 2025-2030	460,800	Drejtoria Arsimore Rajonale Lezhë
1.2.3	Përfshirja nga tarifa për shërbimin e parashkollorit për fëmijët e pakicave romë dhe egjiptiane që frekuentojnë çerdhe dhe kopshte (me vakte ushqimore të përfshira).	Zyra Vendore Arsimore , Bashkia Lezhë Këshilli Bashkiak, Bashkia Lezhë	Numri i fëmijëve përfitues Numri i familjeve përfituese % në rritje e frekuentimit të çerdes dhe kopshtit nga fëmijët romë dhe egjiptianë	Bashkia Lezhë ZVA	Çdo vit 2022-2025	Bazuar tek shpenzimet buxhetore të institucioneve përkatëse	ZVA

1.2.4	Mbështetja me bursa studimi për nxënësit dhe studentët romë dhe egjiptianë, që ndjekin arsimin e detyrueshëm, të mesëm dhe të lartë	Bashkia Lezhë	Numri i nxënësve/studentëve romë dhe egjiptianë përfitues	Statistika dhe raporte përkatëse Vendime të Këshillit Bashkiak	Çdo vit, 2025-2030	Bazuar tek shpenzimet et buxhetor e të institucioneve përkatëse	Bashkia Lezhë
1.2.5	Sigurim i transportit falas/kompensimi i kostove	Zyra Vendore Arsimore	Numri i nxënësve përfitues Kohëzgjatja e	Statistika dhe raporte të Drejtorisë	Çdo vit, 2025-2030	Bazuar tek shpenzimet et buxhetor e të institucioneve përkatëse	DSHKS

të transportit për nxënësit romë dhe egjiptianë të cilët banojnë larg kopshteve dhe shkollave	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social (DSHKS)	përfitimit	së Shërbimit dhe Kujdesit Sociale			
---	---	------------	-----------------------------------	--	--	--

1.2.6	Funksionimi i SHQK (Shkollasi Qendër Komunitare) në shkollat 9-vjeçare të Bashkisë Lezhë me përfshirje më të lartë të nxënësve nga komuniteti rom dhe egjiptian	Drejtoria Arsimore Rajonale (DAR) ZVA Drejtoritë e Shkollave	Numri dhe tipologjia e aktiviteteve të SHQK-ve Numri i fëmijëve romë dhe egjiptianë pjesëmarrës në to % në rritje e pjesëmarrjes së romëve dhe egjiptianëve në to	Statistika dhe raporte vjetore Raporte të aktiviteteve	Çdo vit 2025-2030	Bazuar tek shpenzimet et buxhetor e të institucioneve përkatëse	ZVA
1.2.7	Mbështetje për nxënësit romë dhe egjiptianë në përgatitjen e detyrave dhe mësimëve.	SHQK-të ZVA	Numri i fëmijëve përfitues Kohëzgjatja e përfitimit Përmirësimi në rezultate/performancë akademike e fëmijëve përfitues	Evidencat e SHQK-ve Raportet/notat	Çdo vit, 2025-2030	Bazuar tek shpenzimet et buxhetor e të institucioneve përkatëse	ZVA OSHC-të
1.2.7	Hartimi dhe shpërndarja e një dokumenti informues për listën e shërbimeve që ofrojnë SHQK-të duke venë theksin	SHQK-të Mediatori i pakicave, Bashkia Lezhë	Dokumenti i hartuar Kopjet e shpërndara Numri i romëve, egjiptianëve dhe të kthyerve të arritur dhe informuar	Statistika dhe raporte të SHQK dhe Bashkisë Lezhë	Çdo vit 2025	Bazuar tek shpenzimet et buxhetor e të institucioneve përkatëse	Bashkia Lezhë

tek përfshirja e romëve/egjiptianëve dhe të kthyerve nga emigracioni.						
---	--	--	--	--	--	--

1.2.8 Angazhimi i prindërve të fëmijëve romë dhe egjiptianë në bordet e shkollave.	Drejtoritë e Shkollave Mediator i i pakicave, Bashkia Lezhë	Numri i shkollave me borde me përfaqësim rom dhe egjiptian Numri i prindërve romë dhe egjiptianë në bordet e shkollave	Statistika vjetore të shkollave Raporte të mediatorit të pakicave	Çdo vit, 2025-2030	Bazuar tek shpenzim et buxhetor e të institucioneve përkatëse	ZVA
1.2.9 Pjesëmarrja e fëmijëve romë dhe egjiptianë në qeveritë e nxënësve, përmes vendosjes së kuotave, nëse është e nevojshme.	Drejtoritë e Shkollave Mediator i i pakicave, Bashkia Lezhë	Numri i shkollave me qeveri nxënësish me pjesëmarrje të fëmijëve romë dhe egjiptianë Numri i nxënësve romë dhe egjiptianë në qeveritë e nxënësve Rritja në % e pjesëmarrjes së nxënësve romë dhe egjiptianë në qeveritë e nxënësve nga viti në vit Çështjet e ngritura dhe adresuara nga dhe për nxënësit romë dhe egjiptianë nga qeveritë e nxënësve	Statistika vjetore të shkollave Raporte të mediatorit të pakicave	Çdo vit 2025-2030	Bazuar tek shpenzim et buxhetor e të institucioneve përkatëse	ZVA
Objektivi specifik		1.3. Ofrimi i mbështetjes me shërbime për zhvillimin dhe edukimin e fëmijëve me aftësi ndryshe.				

Masat/veprimtaritë	Aktorët përgjegjës	Treguesit e rezultateve	Burimet e të dhënave	Afatet	Financi mi	Monitor imi
--------------------	--------------------	-------------------------	----------------------	--------	------------	-------------

1.3.1	Ofrimi i shërbimeve për fëmijët romë dhe egjiptianë me aftësi ndryshe	Bashkia Lezhë, OJF	Numri i fëmijëve romë dhe egjiptianë përfitues Kohëzgjatja e marrjes së shërbimit/eve Niveli i ndryshimit/përmirësimit të mirëqenies së fëmijëve përfitues	Statistika dhe raporte vjetore të Bashkisë Lezhë dhe OJF Dosjet/raportet e progresit të fëmijëve të mbështetur	Çdo vit, 2025-2030	Bazuar tek shpenzimet buxhetore të institucioneve përkatëse	ZVA, Bashkia Lezhë
1.3.2	Mbulimi i kostove të transportit për të aksesuar shërbimet e Qendrës së Zhvillimit	ZVA Bashkia Lezhë	Numri i fëmijëve përfitues Kohëzgjatja e përfitimit të kompensimit të transportit	Statistika dhe raporte të Bashkisë Lezhë	Çdo vit, 2025-2030	Bazuar tek shpenzimet buxhetore të institucioneve përkatëse	Qendra e Zhvillimit
Objektivi strategjik		2. Ruajtja e diversitetit kulturor dhe promovimi i larmishmërisë rome dhe egjiptiane.					
Objektivi specifik		2.1. Mbrojtja dhe promovimi i diversitetit kulturor të komuniteteve rome dhe egjiptiane.					
Masat/veprimtaritë		Aktorët përgjegjës	Treguesit e rezultateve	Burimet e të dhënave	Afatet	Financi mi	Monitorimi
2.1.1	Përfshirja e aktiviteteve, festave dhe eventeve të dedikuara për romët dhe egjiptianët në kalendarët e aktiviteteve të SHQK-të.	SHQK-të OSHC-të	Numri i aktiviteteve të përfshira në kalendarët e aktiviteteve Numri i aktiviteteve të realizuara Numri i pjesëmarrësve në to	Statistika dhe raporte të SHQK-ve Raporte të aktiviteteve të specifike	Çdo vit, 2025-2030	Bazuar tek shpenzimet buxhetore të institucioneve përkatëse	Mediatori i pakicave, Bashkia Lezhë OSHC-të

2.1.2	Përfshirja dhe përdorimi i librave/botimeve mbi kulturën romë dhe atë të egjiptianëve të Ballkanit dhe/ose me autorësi nga autorë romë dhe/ose egjiptianë (p.sh. botime të mbështetura nga KfE etj.)	SHQK-të DAR Drejtoritë e Shkollave Bashkia Lezhë	Numri i botimeve të përfshira Numri i kopjeve të shpërndara Numri i lexuesve të arritur	Statistika dhe raporte të SHQK-ve, DAR dhe Bashkisë Lezhë	Çdo vit, 2025-2030	Bazuar tek shpenzimet et buxhetoret të institucioneve përkatëse	ZVA Mediatori i pakicave, Bashkia Lezhë OSHC-të
2.1.3	Nxitja dhe zhvillimi i talenteve të fëmijëve romë dhe egjiptianë	Qendra Kulturore Qendra Arsimore	Numri i fëmijëve përfitues Arritjet e fëmijëve përfitues	Statistika dhe raporte vjetore të Qendrës Kulturore dhe Qendrës Arsimore, Bashkia Lezhë	Çdo vit, 2025-2030	Bazuar tek shpenzimet et buxhetoret të institucioneve përkatëse	Mediatori i pakicave, Bashkia Lezhë OSHC-të
2.1.4	Promovimi i rasteve të suksesit/arritjeve akademike dhe/ose profesionale etj, të anëtarëve të pakicave romë dhe egjiptiane	Drejtoritë e Shkollave SHQK-të Mediatori i pakicave, Bashkia Lezhë	Numri i rasteve të promovuara Numri i aktiviteteve promovuese Numri i pjesëmarrësve/audiencës së arritur	Statistika dhe raporte të aktiviteteve	2025-2030	Bazuar tek shpenzimet et buxhetoret të institucioneve përkatëse	ZVA Mediatori i pakicave, Bashkia Lezhë OSHC-të

FUSHA E NDËRHYRJES: MBROJTJA SHOQËRORE DHE PËRFSHIRJA SOCIALE						
Objektivi strategjik	Rritja e mirëqenies sociale të pakicave rome dhe egjiptiane					
Objektivi specifik	1. Përmirësimi i aksesit të të pakicave rome dhe egjiptiane në programet dhe shërbimet e mbrojtjes sociale.					
Masat/veprimtaritë	Aktorët përgjegjës	Treguesit e rezultateve	Burimet e të dhënave	Afatet	Financimi	Monitorimi
1.1 Takime periodike të Njësisë së Vlerësimit të Nevojave dhe Referimit (NjVNR-së)	Specialisti i NjVNR- së, Bashkia Lezhë	Struktura e re Stafi i dedikuar	Raportet e aktivitetit të njësisë	2025 dhe në vijim	Bazuar tek shpenzimet buxhetore të institucioneve përkatëse	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social (DShKS)
1.2 Hartimi i një marrëveshjeje me Zyrën e Punës për krijimin e një mundësie prej 1 viti që kombinon përfitimin e ndihmës ekonomike me mundësinë e punësimit, për të siguruar punësim të qëndrueshëm dhe përforcuar kulturën e punës.	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social (DShKS), Bashkia Lezhë Zyra Vendore e Punësimit (ZVP)	Marrëveshja e arritur Kohëzgjatja e zbatimit të saj Numri i përfituesve prej zbatimit të saj	Statistika dhe raporte vjetore të ZVP dhe Bashkisë Lezhë	2025-2030	Bazuar tek shpenzimet buxhetore të institucioneve përkatëse	Zyra e Punës

1.3 Ngritja / Rinovimi i një qendre për rastet emergjente, që ofron shërbime përtej shërbimit të emergjencës për gratë e komunitetit rom dhe egjiptian, të mbijetuara nga dhuna në familje.	Bashkia Lezhë Qendra Malteser	Qendra e ngritur/ridimensionuar Numri i përfituesve	Dokumentacioni i qendrës Statistika dhe raporte vjetore të saj	2025 dhe në vijim	Bazuar tek shpenzimet buxhetore të institucioneve përkatëse	DSHKS
1.4 Trajnimi dhe ndërgjegjësimi i romëve dhe egjiptianëve për të përdorur shërbimet e E-Albania, shërbimet e ofruara nga	Njësitë Administrative Drejtoria e Shërbimit Social (DShKS)	Numri i trajtimeve të realizuar Numri i fushatave/aktiviteteve ndërgjegjëse të realizuar Numri i përfituesve	Statistika dhe raporte vjetore, Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social	Çdo vit, 2025 - 2030	Bazuar tek shpenzimet buxhetore të institucioneve përkatëse	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social (DShKS)

ADISA, aplikimet online për të përfituar nga programet e mbrojtjes sociale etj.						
---	--	--	--	--	--	--

1.5 Përmirësimi i shërbimit dhe integrimi në "one-stop shop" për marrjen dhe mbledhjen e dokumenteve të nevojshme për përfshirjen në programet e mbrojtjes sociale të R&E.	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social, Bashkia Lezhë Mediatori për pakicat, Bashkia Lezhë	Shërbimet one-stop shop të ngritura Numri i administratorëve shoqërorë të trajnuar Numri i romëve dhe egjiptianëve përfitues prej përdorimit të këtyre shërbimeve	Statistika dhe raporte vjetore, Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social	Çdo vit, 2025 - 2030	Bazuar tek shpenzimet buxhetore të institucioneve përkatëse	Bashkia Lezhë
1.6 Mbulimi i familjeve romë dhe egjiptiane aplikuese për Ndihmën Ekonomike, të cilat nuk janë shpallur përfituese nga sistemi i pikëzimit, përmes fondit shtesë.	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social	Numri i familjeve romë dhe egjiptiane të cilat kanë përfituar nga fondi shtesë mbi fondin e kushtëzuar për Ndihmën Ekonomike.	Statistika dhe raporte vjetore, Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social (DShKS)	Çdo vit, 2025 - 2030	Bazuar tek shpenzimet buxhetore të institucioneve përkatëse	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social
1.7 Identifikimi i individëve romë dhe egjiptianë, në vështirësi si pasojë e problematik	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social	Numri i personave në nevojë të identifikuar Numri i personave të identifikuar të mbështetur me	Statistika dhe raporte vjetore, Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social	Çdo vit, 2025 - 2025	Bazuar tek shpenzimet buxhetore të institucioneve përkatëse	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social

ave të shkaktuara nga migrimi dhe përfshirja e tyre në programet e mbrojtjes sociale.		shërbime				
Objektivi specifik	2. Forcimi i mekanizmit mbrojtës të rasteve në rrezik shfrytëzimi dhe/ose trafikimi.					
2.1 Vlerësimi i nevojave të fëmijëve romë dhe egjiptianë në situatë rruge	NjMF	Raporti i vlerësimit	Statistika dhe raporte, Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social	2025-2030	Bazuar tek shpenzim et buxhetore të institucion eve përkatëse	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social
2.2 Vlerësimi periodik i fëmijëve në institucion dhe fuqizimi i familjes biologjike dhe/ose kujdestare për rikthimin e tyre.	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social) NjMF	Raportet e vlerësimit Numri i rasteve të vlerësuara Numri i familjeve të mbështetura	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social	Çdo vit, 2025 - 2030	Bazuar tek shpenzim et buxhetore të institucion eve përkatëse	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social
2.3 Informimi dhe ndërgjegjësimi i prindërve dhe fëmijëve rom dhe egjiptianë për çështje si martesat e hershme, trafikimi i qenieve njerëzore, puna e fëmijëve etj.	NjMF	Numri i fëmijëve dhe prindërve R&E të informuar. Numri i aktiviteteve të realizuara.	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social	Çdo vit, 2025 - 2030	Bazuar tek shpenzim et buxhetore të institucion eve përkatëse	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social

FUSHA E NDËRHYRJES: PUNËSIMI DHE FUQIZIMI EKONOMIK

Objektivi strategjik	Fuqizimi ekonomik i individëve dhe familjeve të pakicave romë dhe egjiptiane përmes punësimit të rregullt dhe të qëndrueshëm.					
Objektivi specifik	1. Rritja e ndërgjegjësimit dhe nivelit të informacionit për rëndësinë dhe metodat e kërkimit të punës së rregullt tek pakicat romë dhe egjiptiane.					
Masat/veprimtari të	Aktorët përgjegjës	Treguesit e rezultateve	Burimet e të dhënave	Afatet	Financi mi	Monitori mi
1.1. Hartimi i një plani pune për fushata/aktivitetet e ndërgjegjësuese.	Drejtoria e Shërbimit Social (DShKS), Bashkia Lezhë në Bashkëpunim me Zyrën Vendore të Punësimit Lezhë	5 planet vjetore të hartuara (1 për çdo vit të periudhës së mbuluar nga ky dokument).	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social (DShS)	Çdo vit 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social (DShKS)
1.2. Hartimi, publikimi dhe shpërndarja e materialeve informuese (p.sh fletëpalosje, postera etj.) me ilustrime dhe/ose në gjuhën romë, që informojnë mbi rëndësinë e punësimit të rregullt.	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social (DShKS), Bashkia Lezhë në bashkëpunim me Zyrën Vendore të Punësimit Lezhë	Llojet e materialeve të prodhuara Numri i materialeve të printuara Numri i materialeve të shpërndara/të përdorura Numri (i përafërt) i audiencës së arritur	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social (DShKS)	Çdo vit 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social (DShKS) Zyra e Punes

1.3. Mbajtja e takimeve/aktiviteve informuese në zonat ku ka përqendrim më të lartë të pakicave rome dhe egjiptiane.	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social (DShKS), Bashkia Lezhë në bashkëpunim me Zyrën Vendore të Punësimit Lezhë	Numri total i takimeve/aktiviteteve të planifikuara dhe të realizuara Numri i takimeve/aktiviteteve për zonë/rajon me popullsi rome/egjiptiane Numri i pjesëmarrësve në to	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social (DShKS)	Çdo vit 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social (DShKS)
Objektivi specifik		2. Përmirësimi i marrëdhënieve ndërmjet punëdhënësve dhe punëmarrësve nga pakicat rome dhe egjiptiane.				
Masat/veprimtari të	Aktorët përgjegjës	Treguesit e rezultateve	Burimet e të dhënave	Afatet	Financi mi	Monitorimi
2.1. Takime/tryeza të përbashkëta trepalëshe: Bashki – punëdhënës të sektorit privat – Zyra Vendore e Punësimit për informim, ndërgjegjësim dhe	Bashkia Lezhë	Numri i tryezave/takimeve të mbajtura Numri i bizneseve pjesëmarrëse Numri i pjesëmarrësve	Raportet e takimeve/tryezave	Çdo vit 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Drejtoria e Burimeve Njerëzore Bashkia Lezhë

identifikim të mundësive për punësimin dhe qëndrimin në punë të anëtarëve të pakicave rome dhe egjiptiane.						
--	--	--	--	--	--	--

2.2. Trajnimi i punëmarrësve romë/egjiptianë mbi detyri me kontaktuale, çështjet ligjore dhe etike, kulturën e punës etj., sipas nevojave të identifikuar.	Zyra Vendore e Punësimit Lezhë	Numri i të trajnuarve Numri i të trajnuarve që kanë mbajtur vendin e punës përtej periudhës së provës	Të dhëna statistikore, Bashkia Lezhë Raportet e përgatitura nga mediatori	Çdo vit 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Drejtoria e Burimeve Njerëzore
Objektivi specifik	3. Nxitja e punësimit të rregullt për anëtarët e pakicave romë dhe egjiptiane duke rritur aksesin në programet e nxitjes së punësimit.					
Masat/veprimtari të	Aktorët përgjegjës	Treguesit e rezultateve	Burimet e të dhënave	Afatet	Financimi	Monitorimi
3.1. Punësimi i një mediatori rom për të ndërmjetësuar midis anëtarëve të pakicës romë (dhe egjiptiane) që mund të kenë vështirësi në marrjen e informacionit dhe aksesimin e shërbimeve të orientimit për karrierë/punësim dhe programet e punësimit.	Bashkia Lezhë	Stafi i punësuar	Zyra e Burimeve Njerëzore	2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Drejtoria e Burimeve Njerëzore

3.2. Përfshirja e individëve romë dhe egjiptianë në shërbimin e këshillimit të karrierës dhe orientimit për t'u përfshirë në tregun e punës.	Zyra Vendore e Punësimit Lezhë	Numri i romëve/egjiptianëve të përfshirë në ofrimin e këshillimit/orientimit për punë	Zyra Vendore e Punësimit Lezhë	Çdo vit, 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Zyra Vendore e Punësimit Lezhë
3.3. Njohja e punëkërkuarve romë dhe egjiptianë me politikat/programe për punësim dhe përfitimet që rrjedhin prej tyre dhe orientimi/referimi i tyre drejt strukturave përkatëse për marrjen e shërbimit.	Njësitë Administrative (administratoret socialë) Zyra e Këshillimit të Karrierës, Drejtoria e Nxitjes së Punësimit	Numri i romëve dhe egjiptianëve të cilët kanë marrë shërbime këshillimi dhe orientimi për karrierë Numri i orientimeve/referimeve të realizuara (p.sh. nga administratorët socialë etj.)	Raportet e prodhuar Statistika nga zyrat përkatëse	Çdo vit, 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Drejtoria e Burimeve Njerëzore
3.4. Mbështetje e personalizuar për aplikime për punëkërkim tek anëtarët e pakicave R&E (përfshirë të kthyerit nga emigrimi/azil-kërkimi) që zotërojnë shkollim/kualifikim profesional.	Mediatori për pakicat, Bashkia Lezhë Zyra Vendore e Punësimit Lezhë	Numri i punëkërkuarve të asistuar për të kërkuar punë përmes programeve të nxitjes së punësimit Numri i rasteve të suksesit (të punësuar) pas ofrimit të asistencës	Statistika të zyrave përkatëse Raporte të prodhuara	Çdo vit, 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Bashkia Lezhë
Objektivi specifik	4. Nxitja e punësimit të rregullt për anëtarët e pakicave romë dhe egjiptiane përmes krijimit të mundësive për punësueshmëri.					

Masat/veprimtari të	Aktorët përgjegjës	Treguesit e rezultateve	Burimet e të dhënave	Afat et	Financi mi	Monitori mi
4.1. Ofrimi i mundësive për internshipe për anëtarët e pakicave rome dhe egjiptiane pranë administratës së Bashkisë Lezhë dhe institucioneve të tjera të nivelit vendor.	Drejtoria e Burimeve Njerëzore (DBNj), Bashkia Lezhë Drejtoria e Nxitjes së Punësimit	Numri i romëve dhe egjiptianëve të cilët kanë përfituar internshipe në administratën publike. Numri i romëve dhe egjiptianëve të punësuar në administratën publike në nivel vendor.	Statistika të drejtorive përkatëse	Çdo vit, 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Drejtoria e Burimeve Njerëzore (DBNj)
4.2. Identifikimi dhe mbështetja për përgatitjen e procesit të aplikimit dhe rekrutimit, si dhe referimi dhe ndërmjetësimi i punëkërkuësve romë dhe egjiptianë pranë punëdhënësve të sektorit privat.	Drejtoria Rajonale dhe Zyra Vendore e Punësimit Drejtoria e Nxitjes së Punësimit Mediatori për pakicat, Bashkia Lezhë	Numri i punëdhënësve të synuar/përfshirë Numri i romëve dhe egjiptianëve të mbështetur në procesin e aplikimit-rekrutimit Numri i romëve dhe egjiptianëve të punësuar me një kontratë të rregullt	Të dhëna statistikore nga Zyra Vendore e Punësimit Të dhëna statistikore nga Bashkia Lezhë (mediatori për pakicat)	Çdo vit, 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Drejtoria Rajonale dhe Zyra Vendore e Punësimit
Objektiv specifik	5. Rritja e punësimit për anëtarët e pakicave rome dhe egjiptiane përmes nxitjes së sipërmarrjes sociale dhe vetëpunësimit të formalizuar.					
Masat/veprimtari të	Aktorët përgjegjës	Treguesit e rezultateve	Burimet e të dhënave	Afat et	Financi mi	Monitori mi

5.1. Mbështetje për hartimin e planeve të biznesit për romët dhe egjiptianët në sipërmarrje, përfshirë ata që janë kthyer nga emigracioni.	Mediatori për pakicat, Bashkia Lezhë në bashkëpunim me Drejtorinë për Nxitjen e Punësimit	Numri i sipërmarrësve të mundshëm të mbështetur Numri i planeve të biznesit të suksesshëm	Statistika dhe raporte vjetore nga drejtoritë përkatëse	Çdo vit, 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Bashkia Lezhë
--	---	--	---	----------------------	------------------	---------------

5.2. Përgjysmimi i taksave dhe tarifave vendore për bizneset e krijuara nga romë dhe egjiptianë, si dhe për ato biznese që punësojnë një numër të konsiderueshëm anëtarësh të pakicave rome dhe egjiptiane (jo më pak se 5% të totalit të të punësuarve).	Drejtoria e Nxitjes së Punësimit Drejtoria Rajonale dhe Zyra Vendore e Punësimit	Numri i njësive të vetëqeverisjes vendore që kanë ulur taksat dhe tarifatat për bizneset e ngritura nga romët dhe egjiptianët. Numri i bizneseve të themeluara/drejtuar nga romë dhe egjiptianë që përfitojnë nga ulja 50 për qind e taksave vendore. Numri i të punësuarve rome dhe egjiptianë në të gjitha bizneset që përfitojnë nga këto lehtësira	Statistika dhe raporte vjetore të drejtorive përkatëse	Çdo vit, 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Bashkia Lezhë
---	---	--	--	----------------------	------------------	---------------

5.3. Përcaktimi i hapësirave të dedikuara për aktivitete tregtare nga romët dhe egjiptianët, për shitjen e mallrave dhe produkteve të ndryshme.	Bashkia Lezhë	Numri dhe sipërfaqja e hapësirave të dedikuara Numri i përdoruesve të tyre (tregtarë/konsumatorë) të ndara sipas etnisë dhe gjinisë	Statistika dhe raporte vjetore të agjencisë përkatëse	Çdo vit, 2025 - 2030	Sipas buxheti mit	Bashkia Lezhë
5.4. Identifikimi dhe regjistrimi i grumbulluesve të mbetjeve në një regjistër të posaçëm	Bashkia Lezhë Drejtoria e Nxitjes së Punësimit Drejtoria Rajonale dhe Zyra Vendore e Punësimit	Regjistri i hartuar Numri i grumbulluesve të identifikuar Numri i grumbulluesve të regjistruar Numri i grumbulluesve të	Statistika dhe raporte vjetore	Çdo vit, 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Drejtoria Rajonale dhe Zyra Vendore e Punësimit

dhe këshillimi i tyre për forma të tjera punësimi.		këshilluar për formave të tjera punësimi				
5.5. Mbështetja e aktivitetit bujqësor të romë dhe egjiptianë përmes përmirësimit të infrastrukturës	Bashkia Lezhë	Kanalet vaditëse/kulluese (në m) Infrastrukturë rrugore e përmirësuar (në km)	Bashkia Lezhë	Çdo vit, 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Bashkia Lezhë

**FUSHA E NDËRHYRJES: STREHIMI DHE KUSHTET E BANIMIT
(INFRASTRUKTURA)**

Objektivi strategjik	Anëtarët e pakicave rome dhe egjiptiane në Bashkinë Lezhë kanë akses të plotë në shërbimet e strehimit dhe jetojnë në kushte strehimi dhe infrastrukturë të përmirësuar.
-----------------------------	---

Objektivi specifik	1. Garantimi i aksesit dhe përfitimit të shërbimeve të strehimit në nivel vendor për pakicat rome dhe egjiptiane.					
Masat/veprimtaritë	Aktorët përgjegjës	Treguesit e rezultateve	Burimet e të dhënave	Afatet	Financimi	Monitorimi
1.1 Ofrimi i asistencës së dedikuar për ndjekjen/përmbylljen e proceseve të legalizimit të banesave për familjet rome dhe egjiptiane	Mediatori i pakicave, Bashkia Lezhë Agjencia Shtetërore e Kadastrës (AShK)	Numri i rasteve të asistuara Numri i rasteve të përmbyllura me sukses	Raportet e mediatorit	2025-2023	Sipas buxhetimit	Agjencia Shtetërore e Kadastrës (AShK) Shërbimi Ligjor Falas Bashkia Lezhë
1.2 Ofrimi i asistencës së dedikuar për ndjekjen/përmbylljen e proceseve të privatizimit të banesave për familjet rome dhe egjiptiane	Mediatori i pakicave, Bashkia Lezhë Drejtoria Juridike dhe Prokurimeve (DJP), Bashkia Lezhë	Numri i rasteve të asistuara Numri i rasteve të përmbyllura me sukses	Raportet e mediatorit	2025-2030	Sipas buxhetimit	Drejtoria e Aseteve Drejtoria Juridike dhe Prokurimeve (DJP)

1.3 Trajnimi i stafit për përdorimin e sistemit elektronik për aplikimet në programet sociale të strehimit	Drejtorja e Shërbimit Social Njësitë Administrative Drejtorja e Burimeve Njerëzore (DBNj)	Numri i trajnimeve të zhvilluara Numri i punonjësve të trajnuar	Raporte të Drejtorisë së Strehimit Social	2025-2030	Sipas buxhetimit	Drejtorja e Burimeve Njerëzore (DBNj)
1.4 Përfshirja e anëtarëve të familjeve rome	Drejtorja e Shërbimit dhe Kujdesit	Numri i familjeve Rome dhe	Statistika vjetore dhe raporte,	Çdo vit, 2025-2030	Sipas buxhetimit	Drejtorja e Shërbimit dhe Kujdesit Social

dhe egjiptiane të cilët janë të strehuar në Banesat Sociale, në programe që ndikojnë rritjen e të ardhurave dhe mundësinë e pagesës së detyrimeve kontraktuale.	Social (DShKS) Njësitë Administrative	Egjiptiane në banesat sociale të menaxhuar për të rritur të ardhurat.	Drejtorja e Strehimit Social			
Objektivi specifik	2. Përmirësimi i infrastrukturës në zonat e banuara nga pakicat rome dhe egjiptiane					
Masat/veprimtaritë	Aktorët përgjegjës	Treguesit e rezultateve	Burimet e të dhënave	Afatet	Financimi	Monitorimi

2.1. Sigurimi i ndriçimit në rrugët ku është i përqendruar komuniteti rom dhe egjiptian	Drejtoria e Shërbimeve Publike (DShP), Bashkia Lezhë	Numri i familjeve përfituese	Raportet e shpenzimeve	2025-2027	Sipas buxhetimit	Drejtoria e Shërbimeve Publike (DShP)
2.2. Sigurimi i ujit të pijshëm për lagjet me përqendrim me të madh të komuniteteve	Ujësjellës-Kanalizime, Lezhë (UKL)	Numri i familjeve përfituese	Raportet e shpenzimeve	2025-2027	Sipas buxhetimit	UKL
2.3. Sigurimi i kushteve infrastrukturore në lagjet e komunitetit rom dhe egjiptian për të shmangur katastrofat natyrore, përmbytjet, etj	Drejtoria e Shërbimeve Publike (DShP), Bashkia Lezhë	Numri i familjeve përfituese	Raportet e shpenzimeve	2025-2026	Sipas buxhetimit	Drejtoria e Shërbimeve Publike (DShP)

FUSHA E NDËRHYRJES: SHËNDETI DHE KUJDESI SHËNDETËSOR						
Objektivi strategjik	Përmirësimi i shëndetit dhe aksesit në shërbimet shëndetësore për anëtarët e pakicave rome dhe egjiptiane					
Objektivi specifik	1. Rritja e informimit dhe ndërgjegjësimit për rëndësinë e kujdesit ndaj shëndetit dhe për një mënyrë jetese të shëndetshme.					
Masat/veprimtaritë	Aktorët përgjegjës	Treguesit e rezultateve	Burimet e të dhënave	Afati	Financi mi	Monitorimi
1.1 Fushata dhe aktivitete ndërgjegjësuere për rëndësinë e regjistrimit të fëmijëve, si dhe nxitja për përfitimin e bonusit të lindjes..	Qendrat Shëndetësore të Bashkisë Lezhë	Numri i fushatave/aktiviteteve të ndërmarra Numri i pjesëmarrësve/personave të informuar Numri i fëmijëve të regjistruar. Numri i fëmijëve që kanë përfituar bonusin e lindjes.	Drejtoria e Mbrojtjes dhe Kujdesit Social	Çdo vit, 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Njësia Vendore e Kujdesit Shëndetësor, NJVKSH Mediatori për pakicat, Bashkia Lezhë

1.2 Fushata ndërgjegjëse për rëndësinë e kujdesit shëndetësor , për shëndetin e nënës dhe fëmijës, për sëmundjet seksualisht të transmetueshme, si dhe për dëmet që shkaktojnë varësitë nga alkooli dhe droga.	Qendrat Shëndetësore të Bashkisë Lezhë Qendrat Komunitare të Bashkisë Lezhë	Numri i fushatave të realizuara. Numri i pjesëmarrësve/personave të arritur nga to.	Drejtoria e Shërbimit dhe Kujdesit Social (DShKS)	Çdo vit, 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Njësia Vendore e Kujdesit Shëndetësor, NJVKSH Mediatori për pakicat, Bashkia Lezhë
1.3 Vizita në komunitet për konsultim të	Qendrat Shëndetësore të	Numri i vizitave të realizuara.	DShKS	Çdo vit, 2025	Sipas buxhetimit	Njësia Vendore e Kujdesit

individualizuar për konsultimin e nënave para shtatzënisë (planifikimi familjar), gjatë saj (ndjekjen e shtatzënisë) dhe pas lindjes (kujdesin dhe mirërritjen e fëmijës).	Bashkisë Lezhë Qendrat Komunitare të Bashkisë Lezhë	Numri i personave të konsultuar. Ndryshimet në nivelin e njohurive/kujdesit të tyre		- 2030		Shëndetësor, NJVKSH Mediatori për pakicat, Bashkia Lezhë
1.4 Përgatitja dhe shpërndarja e materialeve informuese për shërbimet shëndetësore të disponueshme dhe mënyrat për të aksesuar ato.	Qendrat Shëndetësore të Bashkisë Lezhë Qendrat Komunitare të Bashkisë Lezhë	Dokumenti i përgatitur Kopjet e shpërndara Numri i personave të arritur përmes tyre	Drejtoria e Mbrojtjes dhe Kujdesit Social	Çdo vit, 2025 - 2030	Sipas buxhetimit	Njësia Vendore e Kujdesit Shëndetësor, NJVKSH Mediatori për pakicat, Bashkia Lezhë
5.1 Rehabilitimi i Qëndres Shendetësore prane komuniteteve të marginalizuara	Bashkia Lezhë	Qendra Shëndetësore e rehabilituar	Drejtoria e Investimeve	2025-2026	2,400,000	Bashkia Lezhe

Burimet Financiare Për Zbatimin e Planit

Kapitulli i fundit ofron një analizë të përmbledhur të burimeve financiare të nevojshme për zbatimin e "Planit Vendor për Barazi, Përfshirje dhe Pjesëmarrje të Romëve dhe Egjiptianëve 2025 – 2030" nga Bashkia Lezhë.

Tabela më poshtë paraqet buxhetin total të Bashkisë Lezhë për periudhën 2025–2030, i cili do të shërbejë si burimi financiar kryesor për mbështetjen e zbatimit të "Planit Vendor për Barazi, Përfshirje dhe Pjesëmarrje të Romëve dhe Egjiptianëve". Brenda këtij buxheti, një përqindje e dedikuar do të alokohet posaçërisht për realizimin e aktiviteteve të përcaktuara në plan, të cilat janë të shpërndara në fusha kyçe si edukimi gjithëpërfshirës, punësimi dhe aftësimi profesional, përkujdesja shëndetësore, shërbimet sociale, strehimi dhe fuqizimi i pjesëmarrjes qytetare të komuniteteve rome dhe egjiptiane.

Buxheti i planit nuk është një zë i veçantë, por i integruar në kuadër të planifikimit buxhetor vjetor dhe afatmesëm të Bashkisë, duke e bërë zbatimin e tij pjesë të angazhimeve institucionale të vazhdueshme.

Shpenzimet për secilin aktivitet do të realizohen në përputhje me kohështrirjen, objektivat dhe grupet përfituese të përcaktuara në planin e veprimit. Për të garantuar transparencë dhe llogaridhënie, dokumentimi i përdorimit të fondeve do të bëhet nëpërmjet raporteve periodike të monitorimit, të cilat do të bazohen në indikatorë të qartë të performancës. Këta indikatorë do të masin progresin e zbatimit për çdo ndërhyrje specifike, si dhe do të shërbejnë për të justifikuar përdorimin e fondeve publike në përputhje me objektivat e planit.

Kjo qasje garanton jo vetëm efikasitet në përdorimin e buxhetit, por edhe ndërtimin e një sistemi të qëndrueshëm llogaridhënieje institucionale, ku progresi matet përmes rezultateve të prekshme dhe ndikimit konkret në jetën e komuniteteve rome dhe egjiptiane në Bashkinë Lezhë.

Buxheti sipas fushave të ndërhyrjes për periudhën 2025-2030

Përshkrimi		Buxheti 2025-2030			
Fushat e ndërhyrjes		Buxheti Total nga bashkia Lezhë, Viti 2027	Buxheti Total nga bashkia Lezhë, Viti 2028	Buxheti Total nga bashkia Lezhë, Viti 2029	Buxheti Total nga bashkia Lezhë, Viti 2030
1. ARSIMI DHE DIVERSITETI KULTUROR	24,456,720.0	3,728,360.0	3,728,360.0	3,728,360.0	3,728,360.0
2. MBROJTJA SHOQËRORE DHE PËRFSHIRJA SOCIALE, STREHIMI DHE KUSHTET E BANIMIT (INFRASTRUKTURA)	112,581,000.0	90,336,000	90,785,000	90,785,000	90,785,000
3. PUNËSIMI DHE FUQIZIMI EKONOMIK					
4. SHËNDETI					
Shënim i rëndësishëm: Secilin vit, një % e caktuar nga buxheti total i bashkisë Lezhë, do të përdoret për të arritur objektivat e Planit, sipas matricës së aktiviteteve.					

REFERENCA

- **Plani Kombëtar i Veprimit për Barazi, Përfshirje dhe Pjesëmarrje të Romëve dhe Egjiptianëve në Shqipëri 2021-2025**
<https://romanet.al/wp-content/uploads/2021/03/Plani-Kombetar-i-Veprimit-Rom-Egjiptianet-2021-2025.pdf>
- **Strategjia për Integrimin e Romëve dhe Egjiptianëve në Shqipëri 2016-2020**
<https://rm.coe.int/strategy-on-integration-of-roma-and-egyptians-in-albania-2016-2020/16809f6fbb>
- **Plani i Zhvillimit të Bashkisë Lezhë 2020-2025**
<https://bashkialezhe.gov.al/wp-content/uploads/2020/05/Plani-i-Zhvillimit-Bashkia-Lezhe.pdf>
- **Deklarata e Partnerëve të Ballkanit Perëndimor për Integrimin e Romëve në Procesin e Zgjerimit të BE-së (2020)**
https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/default/files/balkan_wb_roma_declaration.pdf
- **Raporti i Progresit të Shqipërisë për 2023 (European Commission Albania Progress Report 2023)**
https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/default/files/albania_report_2023.pdf
- **Strategjia Rajonale për Integrimin e Romëve dhe Egjiptianëve në Ballkanin Perëndimor 2020-2030**
https://wbgr-roma.eu/wp-content/uploads/2020/12/WB_Roma_Strategy_EN.pdf
- **OSBE - Raport për Romët dhe Egjiptianët në Shqipëri: Barazia dhe përfshirja sociale**
<https://www.osce.org/albania/123456>

- **Qendra për Barazi dhe Integrim (QBI) – Raporte dhe dokumente për komunitetet rome**
<https://qbi.al/category/roma-integration/>
- **Amnesty International Albania – Raporte mbi diskriminimin dhe të drejtat e njeriut të komuniteteve rome dhe egjiptiane**
<https://www.amnesty.org/en/location/europe-and-central-asia/albania/report-albania/>
- **Ligji Nr. 96/2016 për Mbrojtjen nga Diskriminimi në Shqipëri**
<https://qbz.gov.al/eli/ligj/2016/10/06/96>
- **Strategjia Kombëtare për Zhvillimin Social 2021-2030**
<https://www.sociale.gov.al/strategjia-kombetare-per-zhvillim-social/>
- **Raporti i UNICEF për Romët dhe Egjiptianët në Shqipëri**
<https://www.unicef.org/albania/media/489/file>
- **Studime mbi diskriminimin në arsimin fillor dhe të mesëm për komunitetet rome**
<https://rm.coe.int/roma-education-in-albania/16807b18e8>
- **Raporti i OBSH për qasjen në shërbimet shëndetësore për komunitetet rome dhe egjiptiane**
<https://www.euro.who.int/en/health-topics/health-determinants/social-determinants-of-health/activities/health-and-roma-in-europe>